

העולם הזה

תפ. 695 / שנה 14 / ט"ז אדר א' תשי"א / 22.2.1951

הגנה

השגרירים מתייעצים

במשך למעלה משבוע, סגרו את עצי מם אנשי השרות הדיפלומטי האמריקאי במרחב, בישיבה סודית, בבנייני השגרירות באיסטנבול, בוועידתם האזורית השנייה *
ביום השני של הוועידה, הגיע ראש מטה חיל האוויר האמריקאי לאיסטנבול, "ב- מקרה", אך ההכרזה, כי לא היה כל קשר מתוכנן בין ביקורו ובין כינוס הוועידה, לא נתקבלה ברצינות, וגם נעימת ההכרזה לא השתלחה לשכנוע. היה זה מעין אשור רא- שון לשמועות הרבות על סמירת בסיסים אויריים לאמריקה הברכרות, וניהול משא ומתן לקבלת בסיסים נוספים במצרים, עירק וסודויה.

לועידה היתה גם השפעה רבה על חו- גי הממשלה התורכית, שאמונתם באמרי- קאים נתערערה לפני זמן מה, על-ידי מאמר של הגנרל עומר ברדלי, ראש המטה הכ- ללי האמריקאי שטען, בהגיון, שאסור ל- ארצות הברית לקבל על עצמה כל התחיי- בות לשלוח חיילים אל מעבר לים. בין הא- רצות שהגנרל ציין, כי אפשר לעובן לנפשו ב"מלחמת מקומיות": תורכיה ופרס.

אך, נוכח הצטיינות הבריגדה התורכית בתזית קוריאה (העולם הזה 694) החלו הא- מריקאים מתקנים את הרושם העגום של ה- מאמר ומשתדלים לקנות את אמון התורכים.

ביקורים צבאיים ואמנות. בת- חילה ביקר האדמירל קרני, מפקד הצי ב- ים התיכון, באנקרה ואחונה. אחריו יצא לסויר, בתורכיה ישראל וסוריה, הגנרל ברייאן רוברטסון, המפקד העליון הבריטי במזרח התיכון, ובמלטה התכנסו מפקדי ה- צי הבריטי והאמריקאי לעיבוד תוכנית ת- רונים משותפת. התורכים, שרצו להוכיח את רצונם הטוב, החלו בשיחות צבאיות עם יוון, בשולי האמנה האטלנטית.

הרוסים, מצדם, מגבירים את לחצם הנג- די, ביחוד ביחסיהם עם פרס. בהתפתח ש- ירי דורים רבתי הם משתדלים להראות, כי קיי- מת התחרות בין האמריקאים והבריטים על "הלוכת המזרח התיכון". כל ניסיון לשיחות ערביות עם ישראל, לדעתם, הוא ניסיון של המערב לתקוע טויו בין ערב, ואילו כל כוונת המדיניות האמריקאית בפרס וס- עודיה הערבית, היא לצרף שתי מדינות אלה ל"אמנת הים התיכון".

כדאי, לא כדאי. למעשה מסמלת פגישה הגיטלמנים בעיר הגבול של אירופה ואסיה מהפכה אחרת - התגברות התפיסה הצבאית האמריקאית על זו של הבריטים. עם תום מלחמת העולם השנייה קמה בבריטניה אסכולה צבאית רבת-השפעה, בהנהגת הקפטן לידלהארט, גדול הפרשנים הצבאיים, שהכריזה: הגנת המרחב היא טעות צבאית, מעמסה בלתי-כדאית.

אין ערב למרחב במלחמה הבאה, תעלת סואץ, לשעבר עורק-החיים של האימפריה, נמצאת בטווח המפצצים והראקטות הרוסיות, תשותק מיד ערוץ המלחמה. הוא הדין לגבי שדות-הנפט: הפצצה שיגרנית ע"י פצצות מעופפות תוצאנה אותו מכלל פעולה.

הצבא הדרוש להגנת המרחב יביא תועלת רבה יותר בתזיתות אחרות. המסקנה: יכבשו הרוסים את המרחב כולו. צבאות המערב יתבצרו בלב אפריקה, בסודאן או ברוסיה, הרחק מברית-המוע- צות.

סאו עברה קביעת הקו הצבאי יותר ויותר לידי הגנרלים האמריקאנים, שגודת: השקפתם שונה לחלוטין. טענו האמריקאים: אם יגיעו הרוסים לתעלת סואץ, לא יעצרו שם. הם יתקדמו ביבשת אסיה, יתפסו אוצרות-גלם חיוניים, ובעיקר את מלאי האוראניום של הקונגו הבלגי, החיוני ליצור הפצצות האטומיות האמריקאיות.

לעומת האנגלים, המולזלים בחשיבות הנפט של המרחב במקרה של מלחמה, זוכ- * הוועידה הראשונה התקיימה לפני שנה בקהיר, והשתתפו בה כל הצירים האמרי- קאים, מלבד גיימס מקדונלד, שגריר אמרי- קה בישראל לשעבר, שהיה חולה.

רים האמריקאים כי בנשק זה תלויה כל- כלתן של ארצות האמנה האטלנטית. נפילתו לידי הסובייטים עלולה להוסיף משקל כבד נוסף לכושרם המלחמתי.

המסקנה: יש להגן על המרחב ממש כמו על אירופה, לתת עזרה מקסימלית ל- תורכיה וליוון, ולחלל את הסכסוך בין א- ראן ובריטניה, בין ישראל וארצות ערב.

עתונות

שליח מיוחד במינו

"ממשלת בן-גוריון השחירה את פני-ש- ראל בין האומות, ופני תושביה הפכו צהו-

איהם הספיקו לו כדי לשלוח לעתונו "סקופ" (סנסציה) עתונאי כביר: סיפור על ניסיון להפוך את המשטר בישראל. וכי תוספת מיוחדת, מביא העתון צלומים של הפגנות-רחוב. הצלומים נלקחו מהעולם הזה (674). מהרפורטזיה על פעילות הדתיים נגד תנועת מכוניות בשבת בשכונת מאה שערים, בירושלים.

רבת עמון ושלטון. באותו נאום הכריז בגין: "אנו דורשים בכל תוקף את הרחבת הגבולות, עד שיכללו את שני עברי הירדן. רבתי-עמון היא באדמת ישראל. את השלום עם הערבים נשיג בכוח הנשק, כפי שהשגנו את מדינתנו -- לא בדרכי משא

"ניסיון להפיכת המשטר בישראל". זאת היא הכותרת המתנוססת בראש רפורטזיה, שנשלחה ע"י שליח מיוחד לשבועון המצרי אחר סאעא. האיש מתאר את המאורעות שהיה עד להם, בביקורו החשאי בישראל. התמונות, שפורסמו בעולם הזה לפני כמה חודשים, בקשר לפעולות הדתיים נגד כלי רכב בשכונת מאה שערים בירושלים, מופיעות באחד סאעא עם כותרות חדשות, מתאימות לרוח המאמר על "הפיכה". מתחת לתמונות הנערים הדתיים (למעלה מימין) מופיעה הכותרת: המשבר הממשלתי בישראל הולך ומחמיר. תלמיד בתי-הספר נמשו את ספסוליהם ויצאו להפגנת-רחוב. את ההמון ליד תלמוד תורה חיי עלום הוא מתאר כאסירת פומבית, המאזינה לדברי הסתמה של מנחם בגין. התמונה משמאל (למטה) נלקחה מגליון אחר של "העולם הזה", ומראה תשומת לב עקבית לעתונות העברית. הכותרת: צווחות ה"שבאב" המרוגז בקטנות לשמים... למטה, הרפורטזיה שהופיעה בעולם הזה (674).

בים מרעב. היא לא הצליחה להשיג כלום, מלבד מגע עם המלך עבדאללה, בחסות הבריטים. אמנם, והיה הפעם הראשונה מאז אלפיים שנה, שמהגינים יהודיים מתכוננים לחתום על הסכם עם מלך זר, אך אין זו הצדקה מספקת לקיום הממשלה!

דברים אלה נאמרו ע"י מנחם בגין, לפי דברי שליח מיוחד של השבועון אחר טוענה המצרי, זהו רק חלק מנאום הסתה גדול של בגין, ש"השליח המיוחד" היה עזר לז בתל-אביב, "ברחבה הגדולה ליד בית מפ- לגת חרות".

הרפורטר הזר, ברשימה מרתקת, מת- אר את ביקורו בישראל. הוא עבר את הג- בול בירושלים ומשם נסע לתל-אביב. ימים בקרוב.

"והי מדינה שאין לה כל הצדקת קיום", הוא מסכם. רבבות מהגרים מובאים כל חודש, בומן שאין האוכל מספיק גם לתו- שבים הותיקים. את אשר הבטיחו לעצמם הערבים, יקום: ישראל, שנבראה בכוח יבערות יהודי אמריקה, תנוצח בסיבוב השני, המתנהל כבר עתה - מחנק כלכלי של מדינות ערב."

אחרי יומיים בירושלים העברית, עבר השליח המיוחד את הגבול בלילה, וחזר לאדמה ערבית, "ולארוחה טובה."

מצרים

הסיסמה הכפלת האוכלוסיה

כאשר הופיעו בהפגנות נגד האנגלים, בשנת 1918, ברחובות קהיר ואלכסנדריה, כמה נשים בשורות המפגינים, היתה התד- המה כללית. היתה זאת הפעם הראשונה, שנשים השתתפו במאורע פוליטי או פומבי כל-שהו, בתולדות מצרים. בראש קבוצת הנשים ה"מטרופות" עמדה אשה ועצירה ויפת תואר, בת משפחה אצילה ועשירה: הודה אל-שעראוי.

זמן קצר אחרי כן, יסדה הודה אל- שעראוי את "איתור הנשים המצריות", ה- מוסד הראשון, שנוסד בארצות ערב ע"י נשים ולמען הנשים.

משימתה הגדולה של הודה האנס (גב- הודה) היתה לכוון מעמד של נשים בעלות השכלה גבוהה. אך מעטות מאד היו הנשים, שרצו בהשכלה כלשהי, ובקושי רב הצליחה למשוך כמה מאות בנות לבתי-ספר עממיים ותיכונים. בתקופה ההיא, ובמידה רבה גם היום, דרושה לגרעה העזה רבה, לר- להתחתן בגיל 14 או 15 שנה. הודה סייעה למוכשרות שביניהן, ונתנה להן את הפא- שרות לנסוע ללמוד באירופה. תוך עשר שנים, הקימה חבר מורות ומדריכות נוער והאוניברסיטאות נתמלאו בחורות.

הגברת והרב. בימי המאורעות בא"י, בין יהודים וערבים, פירסמה הודה האנס סדרת מאמרים חריפים, בעתון יומי נפוץ, נגד הקהילה היהודית ורבה הראשי. הרב חיים נחום אפנדי, אחד מיידי פארוק, והיחיד בכל ארצות ערב, שהתנגד להצעה דברים נגד הציונות. הודה, שעמדה כבר בראש ארגון חזק וקולני, הצטרפה ללא- מינים הערבים הקיצוניים, וביתה היה מקום מפגש לנציגי הליגה הערבית.

השבוע, בטקס צנוע, הספידו כמה ידי- דים ומקורבים את שנת השלוש למות ההאנס. אחרי שלוש שנות קיום, העמיד "האחד הנשים המצריות" להכפיל את תושבי מצרים. אצמם כבר היום פוריה האשה המצרית במידה רבה, אך ה"אחד" שואף גם למעמד ולזכויות מסוימות, ש- יוענקו לאשה, ביחס לבעלה.

עסק מכניים. אין זה מקרה גידר לראות אשה, המתחננת בפני בעלה, שיסכים לגט, לפי הדת המוסלמית, אסור לאשה לתבוע גט מבעלה בפני בית-דין, רק לבעל הזכות לדרוש או להסכים לגט, ומספיק שיעהיר שלוש פעמים, בפני עדים: הנך נגורשת. אמירה זו מהווה אסמכתה מס- פקת לגירושין, ואף בית-דין לא ידרוש מהבעל כל הסבר או סיבה אחרת. "אין זה מספיק, שהאשה יולדת ילדים", מכריז ה"אחד" במסע הסברה, "היא צריכה אליה כאל גם אם. הבעל חייב להתייחס אליה כאל בת-זוג שוות זכויות, בשותפות החיים." כמטרה למלחמה מיוחדת, בתר ה"אחד" באותם הבעלים, בשכונות העוני בערים, הנושאים אשה אחת או יותר, (הדת המוס- למית מתירה לשאת ארבע נשים) ומעסיקים אותן בנות, דבר זה הוא תופעה רגילה ומחמת היותה "עסק מכניים", עלה המחיר שחבל על חייב לשלם לאבי הכלה. לאשה אין כל זכות, בעיני החוק המוסלמי, להתנגד לרצון בעלה.

ולצרכי הסברה פנימית, החליט ה"א- חוד": "אסור לנו להסתפק בכך, שנערות רבות לומדות בבתי הספר ובאוניברסיטאות. הרופאה ועורכת הדין המצרית חייבת לזכור, כי מוטל עליהן תפקיד חלוצי גדול: להעלות את אחיותיהן העניות מהבוק, ול- שחררן ממחנק הניחון והבצורת החונק אותן כפי שעשתה למענן אמנו הגדולה, הודה אל-שעראוי."

העם

ברוך השם, בחירות!

ברוך השם, יהיה מה לאכול, ונאמה עקרת'ית אופטימית, כשקראה בעתון על התפטרות הממשלה. הנסיון לימד אותה: ערב בחירות גדלות המנות, משתפר התפי

אמנם מחסני הממשלה ריקים יותר מאשר אי פעם. התואר המפקח על המלאכה היה כמעט לבדיחה והבצורת האיומה בכל רח

את הברכה ע"י הצעה קונדסית, לקבל את הודעת שר החינוך כסיפוק. הכנסת חייבה, הצביעה על הצעת רוקח. היא הכי ריעה: 42:49, ההודעה נדחתה, הממשלה נפלה.

שתי האפשרויות: ביום בו מל או שלושה חדשים בדיוק (14.11-14.2) לנצחון הציונים הכלליים, בבחירות העירוריות, נפלה ממשלה שלא יכלה להתעלם יור תר מתסיסת המון אזרחי, שכמחציתם (עולים חדשים וערבים) לא השתתפו בו

הכנסת: אחרי הישיבה, ניקוי כליי גשם של דולרים

בי הארץ עשתה את החמרת המצב ודאית. אולם בכל זאת התפשטה האופטימיות הני איבית של אותה עקרת'היבת כמעט בכל החוגים. זה מכבר, השתוריה ההרגשה הסי תומה ש"משהו צריך להשתנות". איש לא הטיל ספק בכך, שהבחירות תגרומוה שי נוי גדול.

השמתה הכללית לקראת הבחירות הי תה גלויה לעין. לשוא התריע עזריאל קר ליבאך, איש מערבי, כי הבחירות תגרומוה תוהו ובהו, מבלי להועיל במאומה. לעם, שהמצב הקיים נמאס עליו, פשוטו כמש" מעו, היה הגיון משלו. אם כי איש לא היה בטוח, אם אמנם תיערכנה בחירות, או אם תיערכנה בקרוב, כבר וידונו בבתי הקפה סיכוייה של הממשלה, שתקום בעקי בתויהן.

אותה שעה החלו הרמקולים הראשונים לטרטר. בככר מוגרבי הצטופפו אלפים מיביב לרמקול הציוני-הכללי, שהילל את ניר מן, מביא הדולרים המושעיים. בכביש ה ראשי של יעזור טרטר רמקול אחר, מפא"י, שהילל את בן-גוריון, מביא העולים החד שים. אישם, בין השנים, עמד האזרה, נבך, בלתינלה לשום צד, אך בטוח בהרגשה, כי הפעם גוגע הדבר גם לו.

הכנסת

עם התקרב הקץ

כשחלפננו פוזיביולי, איש "חרות", ניבא את נפילת הממשלה הישראלית השלי שית לחדש פברואר 1951, לכל המאוחר, ביטול המבנים את דעתו.

אך סופו של דבר שנבואתו נתקיימה. ניתוחו, שבוסס על הקשיים הכלכליים ההו לכים וגדלים ועל אינפלציה מתגברת, הצ דיק את עצמו.

וכאשר ב. ג. גילה, כי יש לפזר את הכנסת, לנוכח שינוי הכוחות בעם, בטרם התקבלה החלטות מרחיקות לכת בשטח המשק ומדיניות החוץ, נמצאה אמתלה מוסח חית לפריצת המשבר, התפטרות הממשלה, פיזור הכנסת.

האמתלה: החינוך הדתי במעברות העיר לים.

אחר דיון סוער בחמש ישיבות מליאה, בו בלטו יותר, הניגודים האישיים בין ה שרים הדתיים וב. ג. בו הוברר רצונם של הציונים הכלליים, "חרות", הפרוגרסיביים, בן-גוריון עצמו, להנהיג חינוך ממלכתי א חיד במדינה, היה ברור לכל, כי נמצאה ה צילה, בה יוכלו להשתמש הרוצים בנפילת הממשלה, להפלתה.

עם התקרב הקץ, הפכו הדתיים פשרי ניים יותר ויותר, אך בדר מה"חרות" החיש

ידהפום אמונתם הדתית, המחסור, חוסר השיכון, האבטלה, אי שביעת הרצון הכ ללית.

הגנה

הגשם רחם

903 יום אחרי שפלוגת חיל-הים-ליש ראל הסתדרה בנגל חיפה כדי לחוות ביי ציאת החייל האנגלי האחרון מאדמת ישר ראל, הסתדרה פלוגת צבא ההגנה במסלול הנחיתה של לוד כדי לקבל את פניו של חייל אנגלי אחר: גנרל סר בריין רוברט סון, מפקד הגנת המזרח התיכון (ראה במרחב).

לרגל קט פסק הגשם השוטף, כדי לי אפשר לגנרל לרדת מבלי להרטיב את מזיו המגורחים. גם אלמנט אחר עזר לחייל הב ריטי, שבא לשלב את ישראל בגוש האנגל סאכסי: בגלל המשבר הממשלתי, שהעסיק את מוחות השמאל, עוררה הופעתו התרג שות מעטה מפכי שחשבו.

שוק שחור

ספרי תורה וקופסאות בער

קילו בשר בשלש לירות, נגיק 5 ל"י, שוקולד צרפתי — 4 ל"י, סוכר — בשתי ל"י, ביצה ב"י 10 גרוש, פח שמן — 40 ל"י, כיריים חשמליים — שתי פלטות — 40 ל"י — אלה הם המחירים בבורסה השתורה של מצרכי מזון, שהפכה בשבוי עות האחרונים, "לבנה", ברחוב לילינגבלום בתל-אביב. חיסול אגף הפיקוח ע"י משי רד האספקה והקיצוב לשעבר, העלה את ספסרי השוק השחור" מהמתרת לרחוב. ברחוב לילינגבלום בתל-אביב ובשוק הכר מל, הסתובבו בגלוי עם צרורות ביד וסה ר, לעין כל. חבילות מזון שלמות, נקני קים (לפעמים ממולאים תול וסמרטוטים), בשר "כשר" (של הלבנים המשוטטים שנעל מו מהרחוב), ביצים, סוכר וכו', ה"רגיטיר" הקטן, שנחפס לבהלת הבריחה מן הכסף, ושבא לרחוב לילינגבלום לקנות לו תמורת המשכורת החדשה שני "מלכים", נמלך לעתים קרובות בדעתו והחליט ליהנות מח "י שעה. חבילת מזון וזוג נעליים, והמשי כורת התנופה.

מבצע קופסה. השבוע פקדה משט רת תל אביב שוב את ר' לילינגבלום" עם לא הצטמצמה הפעולה ברחוב בלבד. השוטרים חיפשו בתוך החנויות התצרות והבתים, בקטע המפורסם שבין רחוב הר צל וקולנוע עדן. יומיים קודם לכן, לאחר חיפוש פתע, כחמש דקות לאחר שהמשטרה עזבה את המקום, נמשכו הענינים ברחוב כרגיל. הפעם, לאחר החיפוש המקיף יותר, אמר קצין משטרה לחברו: "חיסלנו את השוק השחור, לפחות לזמן מה".

לוא בצעו את הפעולה האחרונה אנשים בעלי חוש הומור, אפשר היה לכנותה "מב צע קופסה". שעתים אחרי הפתיחה, אפי שר היה לראות בתחנת המשטרה המרכזית, ברחוב יהודה הלוי, ערמות קופסאות, ועל רובן הכתובת "כשר". היו שם קופסאות בשר חזיר (ללא כתובת "כשר") פולני, גר בי גיליון וכו', אך בעיקר חמרי מזון, לא הרחק מהערמות הללו, בחדר סמוך, ישבו אותה שעה שבעה אנשים מחזורי הסורג בתא המעצר, שלשה יצאו באותו ערב, אחד הועבר לתחנה אחרת, כי המשטרה מצאה שיש מקום לחקירה נפרדת ("עמידת המפתח" של העצור הזה: רשימות בסכומים אגדתיים (בא ארציות ודולרים. כפי הנראה נודמן האיש מן העבר השני של רחוב הרצל, כי מטבע הדברים הוא "שיך" לקטע של ר' לילינג בלום", שבין הרצל לנחלת בנימין, מרכז הוהב וה"ואלוטה"...) .

שם חיכתה למשטרה אפתעה עיקרית: שוק הוהב נשאר בלי זנב. בבורסה, בו נעשות טרונקטיות בסכומים אגדתיים (בא רץ נמצאים, לפי הערכה זמירה, 2 מליון מלכים) לא נראו כמעט כל מטבעות: הם נעלמו בקופות הוהב ובכיסים. הסיבה: הפחד הכללי שמא תחרים הממשלה את הוהב. גם נפילת הממשלה לא שינתה את ה מצב. לעומת האופטימיות ("ביבוא רוקח ר ברנשטיין, יהיה יותר טוב") הופיעה גם נימה פסימית ("בינתיים תהיה אנארכיה, המשק ייחרב"). ולא היתה כל ערובה שה ממשלה הקיימת לא תחוקק את חוק ההח רמה לפני נטשה את תפקידה. התנחם אחד מאותן הדמויות, בעלות המגבעת המסתירה את המצח: בן-גוריון ילך, אך המלכים ישארו!

דת

קפה עטרה. קפה זיכל

בקפה "זיכל" הירושלמי נועדה לפני חדשים מספר קבוצת אנשים מגוונת, שהחי ליפה דעות.

הבלשן אורנון, גולה קנייה, שהיה מיומני הפגישה נועץ בגב' בלומפלד, מנהיגת ויצ"ו, בפרופסור גולדמן, ההיסטוריון — איש המכון הציוני, הח"כ ער זיבובינסקי הידוע בנטייתו האנטי דתיות, פקיד הסוכ נות — יודקס, המורה רין, עורך הדין שורץ. הם מצאו עצמם תמימי דעים, סיכמו, הקימו את "הליגה למניעת כפייה דתית".

מאות מכתבים: הידיעה על יסוד הליגה פשטה במדינה, שורות מספר ב.ה.א רץ, מאמר מקיף בעתון "היקים" — "ידי עות חדשות" — מאות מכתבים החלו מגיי עים לתיבת דואר 200, ירושלים, מעונה של הליגה. עולי גרמניה וספרדים, צברים צעירים ודוקטורים כאים בימים, בעלי קיט נות מנהריה, פועלים מבאר-שבע, תבעו לצרפם לליגה, להפעילם. כולם הודוה עם העקרון היסודי — אמונותיו של אדם הן ענינו הפרטי — רוב הישוב הבלתי דתי אינו כופה את דעותיו על המיעוט הדתי, אל יעשה זאת המיעוט הדתי.

כשהוקמו בלא כל פרסומה, שלושה סני פיה הראשונים של הליגה בירושלים, ת"א וחפה, הוצפו בהצעות עבודה. מתוך שלוש בעיות יסוד: שבת, חוקי אישות, בשר טרף — נבחרה הראשונה — השבת, לטיפול יסודי.

סבל האוכלוסיה האד-דתית ביום מנוחתה היחיד בשבוע, השבת, רב — בגלל חוקי עזר עירוניים, אסורה התחבורה, פתיחת מקומות שעשועים, בתי-קפה, מסעדות, ירושלים, הבריה, בה נבחר ראש עירייה דתי, משמשת דוגמה. כבר עתה קשה לני שוא מצבו של אדם לאדתי והמצב יוחמר עם תיקוקת חוק השבת.

רוב המפלגות נמנעות מלצאת בסיסמי את אנטי-דתיות, מחשש שהבריהם הדתיים יצטרפו לחזית הדתית. בעיריית ירושלים, למשל, זכתה החזית הדתית בששה מקר כות: שאר המפלגות (מפא"י, ציונים כל-

סר ברייאן רוברטסון, גנרלי המדים לא נרטבו

ליים) שיגרו ארבעה חברים דתיים נוספים למועצה, כך ש-10 מ-21 חברי המועצה הם דתיים.

מתוך רצון לרסן את יצר ההשתלטות של החוגים הדתיים, המביא להתנגשויות ממש (מאשיערים) עומדת הליגה לפתוח בשורות פעולות — מן הקל אל הכבד — מדובר, למשל, על הגשת פטיציה כל-ארצית להפעלת הרכבות בשבת.

התשובה: בקבוק בנזין. אורחים רבים טוענים נגד חוקי הנישואין, הגירושין, הירושה, הרבניים — אפשרית פעולה של מספר אורחים שגרשמו כ"חסרי דת" בעת רישום התושבים, מפניה לשר הפנים, שיא שר להם רשיון נישואין אורחיים, יחוקק חוקי אישות אורחיים.

בעית הבשר הטרף — התנגדות הדתיים ליבוא בשר טרף זול, שיכריה, לדעתם,

* יחד עם סר נוקס הלם, ציר בריטיניה בישראל, בפתח בנין שדה-התעופה.

יהודים דתיים לעבור עבירה ולקנותו, מגוי חבת - תאורגן פניה הפגנתית ליבאנים שיביאו בשר טרף.

הליגה תרכו סביבה את אורחי המדינה המונגדים לשלילת חופשם מצד הדתיים, ההולכים ונגררים אחר האלמנטים הקיצוניים שבקרבם, כנטורי קרתא בירושלים, שעברו מרגימה באבנים להצתת מכוניות.

בין צעירי ירושלים והסטודנטים, המרוי כזים בקפה "עטרה", לא עוררה המהפכה של קפה "זיכל" התלהבות יתרה. שם סברו, כי פטיציות לא תועלנה; כי פעולה המונית לא תעורר את התגובה המכרעת המקוה. הפטרון האמיתי: טרור נגדי, הפגנות אל-מות, התקפת הדתיים במרכזם שלהם, לפי שיטת קיבוצי הפלמ"ח בפרוודור ירושלים, שעלו בשעתו לירושלמה ושרו את הפגנות הדתיים בפיתח הסערה במאה-שערים.

מכיון שחייגים אלה כוללים אנשי מחתרת משוחררים לרוב, המרגישים מכבד בחוסר פעילות מעניינת, לא היה ספק רב, כי תקום קבוצת-פעולה, שתעמיד מול ההלכה של הליגה את המעשה של בקבוק-הבנוי.

כשעים

הפנצ'ד של גיוהן ג'קסון

יום אחד, בסוף חודש מרץ בשנה ש' עברה, הוצמד מנהל בנק א"י למסחר בפני חידה. פענוחה לא הצריך בלש כשרלוק הולמס, ואפילו לא את עוזרו. באותו יום נתקבלו בבנק שלשה צ'קים, שחתמימותיהם מוזיפות. לפי מספר הפנקס נקבע, כי בעל הצ'קים הוא מר מאיר עזרא, אך בשלשי המקרים חתומים עליהם שמות אחרים. היה ברור, כי החותמים השתמשו בפנקס הצ'קים של מר עזרא ומשום כך לא שולמו הסכומים הנקובים בהם: 48, 16 ו-8 ל"י רות. שלשה הצ'קים נכתבו לפקודת בעלי חנויות למשקאות.

למשטרה היה מיד ברור הדבר, תאריך הצ'קים היה: 19' במרץ. יום קודם לכן, 18 במרץ, הודיע מר עזרא למשטרה, כי מכוניתו נגנבה בשעה שחנתה ברחוב ליד משרדו. בפנים המכונית היה תיק עזר ובי-תוכו - פנקס הצ'קים.

ממהרים לנשף... בעלי החנויות למשקאות סיפרו, כי שני אנשים אלגנטיים ביקרו בעסקיהם בשעה שעמדו כבר לס' גור את החנויות. הם קנו משקאות משוכ' חים ביותר ונעזינים. בכל שלשה המקרים טענו האנשים, כי השעה מאוחרת והם לא הספיקו לגשת לבנק, מאחר ששניהם עיב' דים במשך היום ואילו עתה הם עורכים גשפיה, ומוכרחים לקנות את כל המצרכים הללו. הואיל ולא היו להם מזומנים, שאלו ברוב אריותה אם בעלי העסקים יסכימו לקבל צ'ק, והללו הסכימו ללא היסוסים. אולם אחד מהם ביקש מהאנשים כי ימסרו לו את מספרי תעודות הויהוי שלהם. אחד הקונים עשה כן.

המשטרה פתחה בחקירה. למחרת הופיע אדם רביעי, אף הוא בעל חנות מעדנים במזרח תל-אביב, ובידו צ'ק על 15 לירות, החתום על ידי גיוהן ג'קסון. גם הצ'ק הזה היה מפנקס של מר עזרא. לדברי בעל הצ'ק (שכבר ביקר קודם לכן בבנק א"י למסחר...) היה חותם הצ'ק אמריקאי בשם זה, ועמו בחור יהודי שימש מתורגמן. אולם תיאור שני הגינטלמנים התאים בדיוק

לתיאוריהם של יתר השלשה, בעלי החנוי-יות..

גיוהן ג'קסון היה, לדברי החנוני הרביעי, אדם נחמד ואדיב, אמריקאי במאה אחוזי, כפי הנראה תייר, הוא סיפר כי הוא מסייר בארץ וכמעט אינו מודמן לתל אביב במ' שן היום. עכשיו, אמר, הוא ממחר ל"פאר" טי", לשם הוומן על ידי "בוים" ו"גירלס" ישראלים נחמדים, ועז חשקו להביא להם כמה דברים טובים. "אתה מביין", העיר האמריקאי, "עתה, בימי צנע אצלכם, שמי חים האנשים, כאשר מביאים להם דברים טובים".

9+6=15. החשבון. בעד המעדנים היה תשע לירות. אמר החנוני, כי הואיל והא-מריקאי הוא במצב קשה, ואינו מודמן ב-

המשמעות של הפעילים. הפנצ'ד הזה עלה לדושינסקי בשלש שנות מאסר, שהטיל עליו בשבוע שעבר כבי' השופט המחוזי קסן. קונה המשקאות השני נעצר בינתיים אף הוא. היה זה אריה חסון, ול-דברי המשטרה היתה זו עבירתו הראשונה. חסון נידון לשנה אחת.

בהופיעם בפני השופט ללא עורך דין, התנהל "דו קרב משפטי" מענין בין הנא-שם מספר אחד (דושינסקי-צ'קסון) ובין ה' הובע, סגן פרקליט המחוז, בנימין טומק' ביץ, שגילה בפני השופט את פרשת היי-נות, הצ'קים והמכונית. אמר ההובע טומ' קביץ: "הבאנו את האיש לפי סעיף 337" (זיוף מסמכים). קפץ הנאשם מספר אחד ממקומו וענה לעומתו: "מדוע דוק 337? אני לא מסכים! מה יש לך כדי להוכיח

ר'ח' לייזנבלום: בורמת הוהב בפעוהה בן-גוריון לא ישרא..

יום בתל אביב, מוכן הוא, החנוני, לתל לו עוד 6 לירות ולקבל ממנו צ'ק על סכום כולל של 15 לירות. וכך עשו. למ' חרת נוכח לדעת, כי הצ'ק של גיוהן ג'קסון מקורו - פנקסו הגנוב של מר מאיר עז'רא..

ג'קסון הפך לדושינסקי. המשטרה פתחה בחקירה מקבילה לזו, שהתנהלה ב-ד' המכונית הגנובה. הגם שלא היה ברור, אם המכונית נגנבה על ידי אותם האנשים, שהשתמשו אחר-כך בצ'קים. מותר היה לשער שלפחות קיים קשר בין שני הפ'שעים. עברו שבועות ללא תוצאות.

פחות מכל יחסה המשטרה חשיבות למספר תעודת הויהוי, לא ימסרו את מספר תעודת הויהוי שלהם - דבר זה היה ברור. אולם בכל זאת בדקו את מספר התעודה ונדוע למשטרה, כי המספר הניל שייך לת' עודת הויהוי של אחד בשם ישראל דושי-נסקי. בשביל המשטרה היה זה סנסציוני... ישראל דושינסקי ידוע למשטרה לא מתמול שלשום, "יתכן", חשב החוקר, "כי יש כאן מקריות נדירה; מישהו מסר מספר של תעודת זיהוי מתאימה לזו של דושינסקי. הרי צפור כדושינסקי לא תעשה כדבר ה' זה". הלכו אל דושינסקי לבדוק את הדבר - והוא הודה מיד. "כן", אמר, "המספר של תעודת הזיהוי - זה היה פנצ'ר אמ' תי".

337? אתה יכול להביא אותי רק לפי 301" (הסעיף המדבר על הוצאת כסף ב-ענת שוא, שלפיו צפוי אדם לעונש קסן בהרבה, מאשר לפי 337). בהמשך המשפט נתברר, כי דושינסקי בקי בסעיפי החוק לא פחות מאשר ברכישת ייגות. אולם שני הכשרונות גם יחד הכשילוהו...

תוצרת אירופה עשובחת

לפי החוק, אסורה בהחלט החזקת דולרים ה' נמצאים כיום במחזור הפתוח במדינה; אנשים קונים ומוכרים אותם תמורת זהב, כסף ישראלי, סחורה. עתה אין איש יודע כמה מבין הדולרים הללו מזויפים, יש סברה, כי אחוז לא קטן של גייר-קסם זה מוזיף. בשבוע שעבר, סבלה הבורסה השי-חורה מכה, והשתתקה כמעט. הדבר גרם קשיים למשטרה החוקרת...

הגילוי שנעשה ע"י משטרת ישראל, בשבועות האחרונים, העמיד את החוקרים על כך, שמלבד הבנקים הרשאים מטעם האוצר לסחור בדולרים, קיימת רשת כמעט מקבילה, שדרכה עוברים יום-יום אלפי דול' רים. פעולה מוצלחת אחת, בלבד, גילתה כי למעלה מעשרים אלף דולרים (בשטרות בני מאה דולר כל אחד) הובאו לפני חודש מאירופה והופצו בארץ. הואיל וגם הסוה' רים בדולרים במחירת, קוראים עתונים,

גרם גילוי המשטרה זעזוע רציני בשוק הדולרים. רבים נבהלו. הם רכשו כסף מזויף וידם עוד נטויה. הזעזוע הזה כמעט השתיק את תנועת הדולרים במחלתה, מאחר שלא כל אחד מהסוחרים הללו בקי עצמו בזויפים.

האיש מפור דולרים. הגילוי בא למשטרה במפתיע, כרוב ההצלחות המשטר' תיות. אדם חשוה, שבלשים עקבו אחריו במשך יומיים, הגיע לרחוב לליזנבלום ונראה בא במשא ומתן עם אנשים שעליהם ידוע, כי עסקיהם אינם נקיים ביותר. יום אחד הוחלט לעצור את האיש. ברגע שהאדם חש בדבר, החל להסתלק מהמקום, כשהוא מפור חבילות בצרות, במנוסות. השוטרים המכירים את הטכניקה של "השמדת הוכ' חות בזמן הנסיגה" התחלקו לשנים. בעוד אחד מהם רודף אחרי האיש, אסף השני את החבילות. התוצאה: האיש נתפס ובי-חבילות נמצאו שטרות בני מאה דולר כל אחד, וכולם מזויפים. בסך הכל, נמצאו אצל האיש 5600 דולר. הוא מסר את שמו: לייבוש בורגנשטיין.

מקץ שבוע ימים, נעצרו עוד שני אנ' שים החשודים בהפצת הדולרים המזויפים. לבסוף, הגיעה המשטרה אל איש, שהוא, לדעתה, ראש הכנופיה. בשבוע שעבר, הובא ברנד לייזנבלום, אורח שוייצרי (כמיה) שאפשר לדון על פי פספורט שוייצרי מזויף) בפני השופט כהן-מגורי בתל-אביב. הוצאה נגדו פקודת מעצר. המפקח דוד קוגל ממשע המשטרה ביקש מהשופט, שהבקשה תישמע בדלתיים סגורות, מאחר שהיא מכילה חומר סודי. המשטרה טוענת נגד לייזנבלום, שהוא אשר הביא לארץ 20 אלף דולרים, שהודפסו באחד מבתי החרושת לדולרים באירופה, והוא אשר השתמש בסוכנים רבים כדי להפיצם.

אסונות

אש ברחוב אלנבי

נעלי גבורות, ביצים, גריסים, קמח, ספי רים בכל השפות - כל אלה נראו בשבוע שעבר צוררים בערמה גבוהה מול הבית מספר 74 ברחוב אלנבי, שעלה באש. קהל רב הצטופף סביב המקום, המשטרה סגרה את הרחוב משני צדדיו והפתחה את התנועה דרך רחובות אחרים. כבאים, שוטרים ובעלי העסקים אצו אל תוך הפתחים מלאי העשן, כדי להוציא משם את הסחורות. עמל רב הושקע בחנות הספרים, שם נראו אנשים יוצאים ונכנסים כדי להציל ספרים. בקטע זה של חזית האש אפשר היה לומר בלשון המליצה: "על הספר... אולם יותר מכולם נראה טרוד בעל חנות הספרים עצמו. יחסו לספר (חוסר הביטוח) התבטא יפה בזעה שכסתה את פניו.

שנים מבין בעלי ארבעת החנויות, שה' אש אחזה בהן איתו בוקר, היו אנשים ידועים מן ההדשות: ליהמן (העולם הזה 694) ו"בני", ליהמן, שמשפטו וערעורו גרם כאב ראש לא קטן לשופטים, המתלבטים בשאלה, מה זה פורנוגרפיה (הספר "חיי מין של היפאנים"). ובני, בעל החנות המפוארת לנעלים, פאר הנשים, שני עצר בשעתו בימי המלחמה בשוק השחור. הנעלים נראו לעיני כל, לא כן הפורנוגרפיה. הקהל הביט בספרים המפורזים: אנציק-

(המשך במדינה בעמוד 8)

השריפה באלנבי 74: חנויות בני, מצקין וליהמן עזות באש גם לא אהבה יפאנית

לבעלי הרפתות באזור החוף, הרי השנה תעמוד בפניהם הבעיה, כיצד לספק את צרכיהם הם. אינני יודע מה יעשו. אבל דאגתנו הראשונה תהיה, כמור בן, לרפת שלנו" הסביר חבר קיבוץ, בעמק בית שאן. "הממשלה בודאי לא תוציא דביונים, להביא קש או חציר מחוץ לארץ..."

מוזג אוויר יפה. משרד החקלאות הודיע, כאשר נסתמנו סימני הבצורת הראשונים, לכל המחזיקים רפת או לול, כי ידאגו לאספקה עצמית של חציר וגרעינים. דבר זה יכול להקל במידת מה על המצב, אך אין כל ספק, שמשקים רבים יאלצו לצמצם את לוליהם ורפתותיהם, ושחוסר התזונה מספקת יגרום לירידה ניכרת בתנובת החלב והביצים.

"העיר שמחכה למוזג האוויר הבהיר והיפה", מעירים החקלאים, "אזרח הנוסע מתלאביב רואה שדות ירוקים משתרעים לכל עבר והוא שמח: השדות ירוקים, תהיה שנה ברוכה לחקלאות. ואילו, למעשה, המצב הוא מיואש. הקמה כבר היתה צריכה להיות הרבה יותר גבוהה; עוד כמה זמן ותשתבל, בשדות. רק בעוד כמה חודשים ירגישו מה פירושו של מוזג האוויר היפה, במושבים של מוזן ועוניי יום יום, כאשר תוקטן מנת הביצים והחלב." וכי מויות הגשם הקטנות כבר לא ישנו שום דבר."

וכדי לאזן מחסור זה, תכן משרד החקלאות פעולות נרחבות לקראת הקיץ. משקים רבים, שהיו רגילים לזרוע שני מהזורים, פעם בשנתיים בלבד, נדרשו לזרוע השנה ברציפות. ומשקים שיש באפי שרותם להשקות את שדותיהם, יורעו עוד פעם חציר לבהמות. וכדי לנצל, בכל זאת, את כמות הגשמים שכבר ירדה, נמצאו משקים שזרעו חמניות, שהן בדרך כלל גידול קיץ, אך יכולות לצמוח גם עכשיו. אם הרטיבות שבאדמה לא תספיק לצמיחה מלאה, של פרחי הגרעינים, הרי תספיק לגידול הצמי חים, בשביל ירק לבהמות.

וזאת היא באמת הבעיה, המעסיקה את החקלאים לא פחות מאשר בעית היבול הזה; אם לא ירד גשם, לא יהיו גם גידולי קיץ.

פיצויים. רק במקום אחד, נתן הטבע מעין פיצויים לחקלאות. באזור באריתל גימיע-סעד, בנגב הצפוני, ירדה כמות גשם, שהפכה את האדמה לפוריה ביותר בכל המדינה. תושבי האזור, הרגילים לבצורת, מתכוונים לנקום בחבריהם, שכדרך כלל זוכים למנה גדולה יותר של מייגשם: הם מצפים ליבול יוצא מן הכלל השנה, ומצב שדותיהם כיום, הוא הטוב ביותר במדינה.

דרומה יותר, בנגב המרכזי והדרומי, ככל שמתרחקים מזרחה, החלו התושבים נזכרים בבצורת הגדולה של 1946, כאשר נדרו שבטי בדוים שלמים מלב הגנג צפונה, בחפשמ מרעה לעזריהם. מצבם אז נעשה כמעט מיואש, לאחר שהשמש חרכה את הצמחים הדלים — שבולות חיטה ושעורה — שספקו להם לחם. כמוכרת ממשית מאתם הימים, נשאר "כביש הרעבי", שנסול על ידי הבדואים, בכספי-הסעד שהוקצו ע"י ממשלת המנדט לעבודות ציבוריות, שלא היה כל צורך בהן.

גשם מלאכותי. מבהינה מסוימת, אין השנה יוצאת מן הכלל. בכל שנה ושנה נשנות השאלות והחידה מפני הגשם. מדוע התחילה העונה מוקדם מדי? האם ימשכו גשמים גם אחרי הוריעה? מדוע אין עננים בשמים? ושאלות אלו נשאלות לא רק בארץ, אלא בכל בית אחר בעולם. לוא רק היה הגשם נתון להשפעת האדם!

וממהשבות נוגות אלו, ניגשו אחדים גם לצ' עדים ממשיים הם ניסו ליצור גשם מלאכותי. זה התחיל בארצות-הברית, בשנת 1946, ובמשך שנים ספורות, חדרה השיטה כמעט לכל ארצות תבל. ו"עושי הגשמים" הגיעו להשיגם גדולים.

גם בארץ הוקמה מחלקה מיוחדת לגשם מלאכותי, לפני כשנתיים, ע"י משרד החקלאות, השרות המטאורולוגי, מכון ויצמן וחיל האוויר. כאשר מופיעים עננים בשמים, משתדלים אנשי המחלקה לסחוט מתוכם את המים. אחוז ניכר של העננים עובר את הארץ, מבלי להטיף את מימיהם. ע"י פיזור קרח יבש מאוירונים, לתוך העננים, יורדת הטמפרטורה של העננים ותמיסת איודוד

הפחתה בכמות הביצים. תצורות הלול בגרעינים היא 100 טון לשנה. ככל שתופחת מנת האוכל, תרד תנובת הביצים. במקומות רבים יצטרכו ל"שחוט" אחוז גדול של התרנגולות ולמכור אותן בשוק הבשר.

האדמה מתבקעת. לפני כמה ימים ירד גשם; אך הכמות היתה קטנה, הרטיבות לא מספקת כדי לחזור לתוך האדמה, ורק שכבה דקה נרטבה. במשך זמן קצר התאדו המים והאדמה התבקעה בקרני השמש הלוהטת.

מבחינה זו דומה חמדיה לעשרות מקומות אחרים, הפזורים על פני הארץ כולה, מהגליל ועד הנגב. יום יום, במידה פוחתת והולכת, מתנהל הויכוח הגדול והמלא חרדה. האופטימיסטים חברי המשק אומרים, שהיבול בסכנה; ואילו הפסימיסטים, מצדם, טוענים שהמצב כבר מעבר לסכנה. המדובר, כמובן, הוא בבצורת.

עד עתה ירדו בשדות חמדיה 60 מ"מ גשם בלבד, לעומת 250 מ"מ, שירדו עד אותה תקופה, לפני שנה. אותה ירידה גיי כרת בכמות הגשמים מורגשת במידות שריות, בכל הארץ, אך לחמדיה יש מזל, שלא הרבה משקים נהנים ממנו; היא נמצאת ב"עמק בית-שאן, המבור בשפע מי הנחלים של הגלבוץ.

עד מלחמת העצמ"א, היו המידות לחמידיה שתי בעיות עקי ריות: קרקע ומים. אך מות הקבוצה, שנוסדה בשנת 1943 ע"י בוגרי מחנות עולים (האגף המפא"י), השתרעו על 3200 דונם, שהיו מפוצלים לחלקות רבות ע"י אדמות הערבים. את המים להשקאת שדותיהם קיבלו בשתי תעלות עתיקות מימי הרומים, שהורישו מים מנחל אסי (הנובע ממעין הסהנה המפורסם); האחת למשך שלושה ימים בשבועיים והשניה, למשך ארבעה ימים בחודש.

קטטות-מים היו תדירות באזור. כל צד — פלחים ערביים וישובים עבריים — ניסה לקחת כמות מים מכסימלית לצרכי משקו. היו יוצאים, בחשכת ליל, לפרוץ את התעלה המובילה מים לשדות האחרים, ולהפנות קצת מן המים לשדותיו.

מים מלוחים. עד אשר פרצה המלחמה. הערבים הפגיוו כמה ממשקי הסביבה, ואף ערכו התקפות; אך חמדיה, שור כנת שלושה ק"מ מערבה מהירדן, לא נפגעה. יותר מאוחר, נטשו הערבים את העיר בית-שאן והכפרים שמסביב, וחלק ניכר של בעיות חמדיה נפתרו. למשך צורפו עוד כ-3000 דונם, והאדמה השתרעה ללא הפסקה או פיצול של חלקות זרים. ואילו המים משיכים לרום באותן שתי התעלות, אלא שעתה הם זורמים ללא הפסקה, במשך כל ימות השבוע.

אולם לשימוש במי האסי יש הגבלות רבות; המים מלוחים מדי. מים טובים להשקאה יכולים להכיל עד 200 מיליגרם של כלור בליטר, ואילו מי האסי מכילים למעלה מאלף ומאתים מיליגרם. המים טובים לבריכות דגים ולסוגים מסוימים של מטעים, כגון תמרים ורימונים, שאינם סובלים ממים מלוחים. מלבד זה, מושקים שדות עמק בית-שאן במים אלה לפני החריש, בסוף הקיץ, כדי שתצטבר רובה של רטיבות בקרקע. השקאה מוקדמת זאת מאפשרת לזרעים לנבוט ולהתקיים, עד

בוא גשמי החורף, אך אינה מגיעה לכלל כמות, שתוכל להשחית את הצמחים, במליחותה. מאידך, אי-אפשר להשתמש במים אלה להשקאה של גן-ירק או מספוא, א"אפשר להשתמש במים **אם הכסף.** בין חמדיה והעיר בית-שאן יש מעין שמו אום אל-פלוס (אם הכסף). מעין זה נבע תמיד כמות מסוימת של מים, שהיתה יורדת בסוף הקיץ, ועולה אחרי עונת הגשם-מים. המעין נמצא על אדמותיו של שייך מוחמד אל-זיוני, אחד מנכבדי בית-שאן, שנרצח ב-חיפה ע"י אנשי המופתי בשל שיתוף פעולה עם היהודים ומ-כירת אדמה לקרן הקיימת.

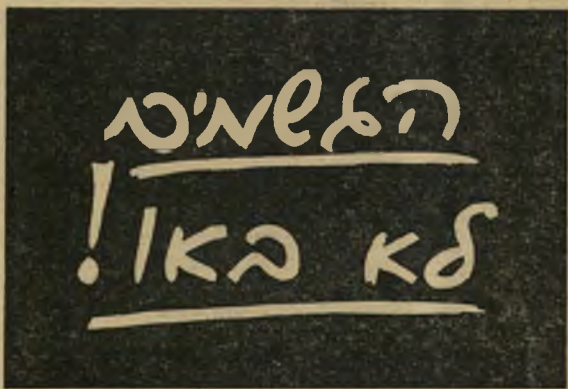
שייך אל-זיוני השתמש במי אום-פלוס (המתוקים) לצרכי השקאת אדמותיו. כמה חודשים לפני פרוץ המלחמה, באה חבת רת מקורות לידי הסכם על ניצול המעין לצרכי חמדיה. אך הנחת הצינורות בוצעה רק אחרי ברית הערבים.

צינור של 6 צול הונח, מהמעין עד המשק, מרחק 2 1/2 ק"מ לומטר; מסביב למעין נבנה בית-קיבול גדול מבטון; הוקמה משאבה. כל המפעל עלה 12,000 לירות, ונגמר בספטמבר, 1948. כרגיל, המעין המשך לנבוע

מים כרגיל, ובפעם הראשונה, היו לחמדיה מים מתוקים לשתיה ולהשקאה. בסוף קיץ 1949, ירדה התפוקה עד למינימום אפסי כמעט של שלושה קוב לשעה. אחרי הגשמים, שוב עלתה תפוקת המעין, אך בספטמבר, לפני חמשה חודשים נתיבש המעין לגמרי. ואפילו הגיאולוגים אינם יכולים להבין את הסיבה.

אנשי הסביבה סוברים, כי מאז חדלו הערבים להשקות את חלקותיהם במדרון ההר, פסקו מי החלחול שמשדות הירק להזין את המעין. סברה אחרת היא, שמשקלו הרב של בית-הקיבול, שנבנה סביב המעין, שבר את השכבה הבלתי-חזירה והמים שקעו עמוק יותר באדמה. על כל פנים, חזרו אנשי חמדיה לשיטה הקודמת — הובלת מים, במיכלים, עד אשר נעשה סידור עם עיריית בית-שאן, לאספקת מים-שתייה.

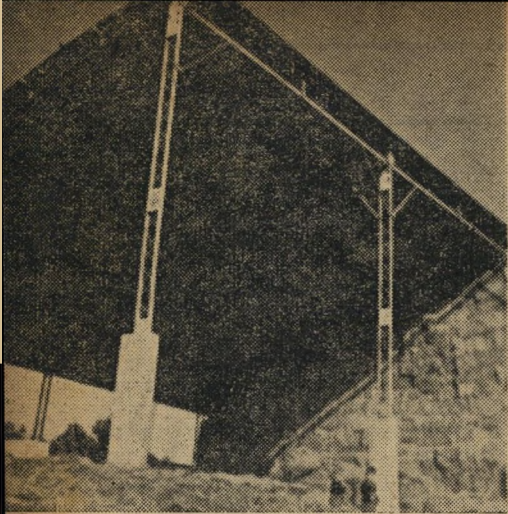
"הממשלה לא תוציא דביונים." ואכן, כשמדברים האופטימיסטים, מציינים עד עתה, כי עוד ישנם סיכויים להצלת היבול; השדות ירוקים והצמחים עודם במצב טוב. אם תרד כמות גשמים גדולה — ומי יכול לאמר בודאות שלא — יכול המצב להשתפר. העיקר, שירדו הגשמים — אם ירדו — בכמויות גדולות ומרובות, וכמות גדולה ככל האפשר של רטיבות שתצטבר בתוך האדמה, להזין את הצמחים במשך חודשי החום המשריים — אפריל ומאי.

ירושלם בתעלה

הכסף מן טיפות מי אפשר סף בצון מהקרקע, למרות הצלחה זה בארץ מתנ בארץ זו נסחפים מה הוא פיזור הו

כמות הגשמים שת תקופה בשנו

הערמה מצטמקת. יבול החציר לא יספיק השנה אף לתצורת הרפת המקומית — 160 טון.

נצול מקסימלי. נחל אסי מתפלג ליד גשר רומי זה. מימיו מנוצלים עד הטיפה האחרונה, ונספגים בשדות הצמאים לפני הגיעם לירדן.

שתי חלקות — האחת הושקאה וקטתה נורמלית, והשניה לא הושקאה ונראית חשופה.

אום אלפלום: המעיין הסמוך לעיר בית שאן, נתייבש, לאחר שחברת "מקורות" השקיעה בו כ-12,000 ל"י והניחה צינורות, להובלת מימיו המתוקים לחמדה.

מימי הרומים. המים מגיעים לשדות המדיה מנחל אסי, יית ישנה למרות מליחותם משתמשים בהם מחמת הבצורת.

אם פעולה מסוימת הצליחה להוריד גשם. הארץ, במקומות רבים, היא כה צרה שענן, שקיבל "טיפול" בארץ, עלול להוריד את גשמי רק מעבר לגבול.

רק כאשר מפזרים את החומר מאוירון, אפשר לקבוע בו דאות כלשהי את התוצאות. מלבד האוירון המפור, טס גם אוירון שני — מתחת לעננים — המוסר על התוצאות. על שתי פעולות כאלה ידוע בידאות, שהן הוכתרו בהצלחה — אחת בגליל והשניה באזור פלוגיה.

אולם טרם הגיעה העבודה לשלב, שאפשר לבצעה באופן שיגורתי, וכל עוד אין אפשרות להשיג הגשמים של ממש, היכולים לשנות את מצב החקלאות, ממציאים אנשי המחלקה לדבר.

חברה אמריקאית, העוסקת בהורדת גשם מלאכותי בערבות קליפורניה ואריונה הנרחבות, על בסיס מטחרי, התקשרה עם ממשלת ישראל והציעה, תמורת תשלום, להוריד גשמים לשדות היבשים.

אבל בינתיים, עד אשר תהפוך שליטת האדם על העננים עובדה קיימת, השלימו רוב האיכרים עם הידיעה, כי ליבול השנה כבר אין תקנה. כשירדו השבוע הגשמים האחרונים של העונה, לבשו תושבי הערים בועף את מעילי הגשם והתנחמו בואת, שהדבר יביא בודאי ברכה לחקלאות. "היבול ניצל ברגע האחרון", הם אמרו באדישות, והמשיכו בעסקיהם. תגובתם של החקלאים היתה פשוטה יותר: הם משכו בכתי פיהם — מאוחר מדי!

אך שאלת הגשמים המשיכה להטריד אותם: האם ירדו

גשמים בכמויות מס' פיקות כדי להציל את יבול הקיץ, או שמא יהיה גורלו כי גורל יבול החורף? אהדים היו פסימיים ביותר, חששו שמא לא יספיק היבול הניכחי גם לזרעים.

פחות אומץ — פחות חלב. תנובת הרפת תלויה בראש ובראשונה בכמות האוכל הניתן לפרות, והרכבו. אם ענף המספוא לא יתן יבול גבוה, יתבטא הדבר בירידת תנובת החלב של הפרות, וקיצוץ בתוכנית הרחבת הרפת.

גרעינים באויר, היוצרים גופכים את העננים לגשם. לר גם גרעיני איוודי הכי עשן, המגיע אל העננים מאוירון הטס בעננים. יסות ידועות, וכבר נוסו קומות רבים, פהוח שטח א בשלב נסיונות ומחקר.

עבראלה. זרמי האויר ממערב למזרח, ואתם לעננים. מכיוון שלא ידוע, ההבשלה הדרוש משעת הכימי, קשה מאד לקבוע

עד 13.251 בהשואה לאוי קודמת

(המשך במדינה מעמוד 5)

הרצאתו המקצועית על סכיזופרניה, פרנויה, מלנכוליה, מגלומניה, פיזיוטרפיה, פסיכותרפיה, רדיפה, התלבטות, תסביכים וכיוצא באלה, היתה כשלעצמה, מלאכת מחשבת. לבסוף פנה אליו השופט: "ועתה ד"ר מאיר, תענה בפשטות מקסימלית לש"אלה: "האם האיש הזה הוא שפוי בדעתו ומבין את הנעשה מסביבו?". צפתי עמד בתא מלא מתוחות וצפיה זהביט על העד. ד"ר מאיר הסביר: "באופן פורמלי - כן, אלא בסך הכל, באופן כולל, לא לגמרי".

הרופא המשיך והסביר: אם נקח כל רעיון בפני עצמו, הרי אין לראות בזה שגעון. למשל, להקים בית בן 12 קומות בירושלים, האם זה שגעון? אי, הדרישה שהמלך עבדאללה יפנה את העיר העתיקה בירושלים, או, למשל, הדרישה שהאי קפ"ר יישמש בסיס אטומי, כל אלה אינם דברים בטלים כשלעצמם. הצרה עם צפתי היא בזה, שהוא רוצה להסדיר את העניינים בעולם, אלא שהעולם איננו רוצה זאת ממנו. שאל השופט: "אבל האם הוא מבין את המתרחש כאן?". התשובה היתה חיובית ומשום כך החליט השופט, כי אברהם צפתי יועמד לדין...

הארץ

למען הקרחת?

(מודעה): זבול ראש בשטחי פלחה ר' מספוא בגפרית אמון. כיום אויר בע"מ, תל-אביב, אלנבי 128, ת.ד. 1686, טלפון 4392. ("הצופה").

ל-1 פ"ת

העולם הקטן

מטען של 1500 טון קופרה, המשמשת לייצור שמנים ומרגרינה, עומד להגיע ביום השבת מהפיליפינים לנמל חיפה באניה דנית "קוריאה". (הארץ)

רפאל קוטשר, ירושלים

הלקאה עצמית?

ובכן, כרעם ביום הביר, ורקו לחלל האויר מוכרי העתונות את הפצצה הזו שבה ציפו לשמעה. אכן, הממשלה התסורה. ("החרות")

אשר טובול, ת"א

הכנה בעדת משק

ביקורו של שר האוצר הישראלי, מר קפלן, הרחיב את מידת ההבנה ההודית, המתבסאת גם בדברים של ממש: ישראל מזמינה בבריטניה, בין השאר, ספינת נוס"עים בת 222.000 טון. (ידיעות אחרונות).

למיוצא הישר

אבידות: דרושות עורות ומטפלות, מלצרות ומזכרות. לפנות "שיטתנו", דרך יפו ת"א 35. (ידיעות אחרונות).

מוסקה וינריב, גבעת עליה

והחלו לעיין בהם בענין. קטעים רבים פור-סמו בעתונות. וכך השיג צפתי את מטרותו. סוף סוף נודעו תכניותיו ברבים. אמר צפתי (אשר בינתים הוחזק בבית חולים לשם בדיקה פסיכיאטרית) "אדם צריך לעורר סקנדל בכנסת, כדי שירצו לקרוא את תכניותיו". הוא דרש משפט "אדרבא, תביאו אותי לדין ונדבר על הכל". אולם משהובא אשתדל בפני כבי' השופט ד"ר ליפקין, לא נתנו לצפתי לדבר כאוות נפשו, ורק בררו אם הוא מבין את הנעשה מסביבו. צפתי יצא מכליו ובעט ברגלו בתא הנאשמים, הרים יד מעלה והצביע אל הש"ר פט: "שקט שיהיה, אני אומר!" צעק לד"ר ליפקין, "תנו לי גם כן לדבר". אבל צפתי הוכרו כבלתי שפוי בדעתו ולפי החוק הוע-

"לא צריך, אני אשב... שמע צפתי, כי הוחלט שהוא ישפט, וחיוך של אושר עלה על פניו. "סוף סוף" אמר ופנה לשופט באדיבות, "ועכשיו אדוני השופט, אני רוצה לשבת בבית הסוהר, כמו שמגיע לי, ולא בבית חולי רוח". ומיד פנה לסניג' גורו בדבר העדים, הוא מזמין את עדיי למשפטו, שקיים באיתור של למעלה משנה: ראש הממשלה, מר דוד בן גוריון, שר המשפטים, מר פנחס רוזן, שבעה פקידים גבוהים של הסוכנות, אנשי קיבוץ גזר ועוד. ביקש הסניגור מהשופט שצפתי ישוחרר בערבות. השופט אמר, כי אין לו התנגדות. אולם צפתי לא היה מרוצה. "לא צריך", אמר, אני אשב בבית הסוהר עד המשפט..."

אברהם צפתי: מתקיימים

בסך הכל, לא לגמרי

מד תחת חסות שר המשפטים. התוצאה: בתיים.

לפני חדשים יצא צפתי מבית החולים לאחר ששר המשפטים, בהסתמכו על תעודת שני רופאים, שקבעו שצפתי בריא, ביטל את ההאשמה נגדו ושחררו באפטרופסותו. חזר צפתי אל קיבוץ וראה, שבינתים נתסורה החבריה. נסע קצת לגליל ולגב לטייל, כי בינתים חסך לו כסף במוסד (הוא עבד במשך כל הזמן בעבודות בנין). יום אחד החליט, שיש לחדש את התעמולה למען הרעיון. הדבר נודע מיד למשטרה שעצרה אותו מחדש.

למשל, בפנים אטומי. את התעמולה המסובכת פתר בשבוע שעבר ד"ר ברנרד מאיר, הרופא הראשי של בית החולים לחולי רוח בבאר יעקב, שהוזמן ע"י בית המשפט כדי לקבוע מה מצבו של צפתי, מאחר שהמשטרה טענה, שמחלתו חזרה אליו ושוב איננו שפוי.

העתונאים הפשו במל. יום אחד לפני 14 חדשים, נפוצה בארץ הסנסציה: אדם צעיר, לבוש מעיל עור, חדר לכנסת ומתחת מעילו - תת מקלע. תחילה חשבו, כי האיש ביקש להתנקש בראש הממשלה או אולי בשר החוק, או אולי במישהו אחר. אך מיד קבעה המשטרה, כי נושא הסטן הוא איש קיבוץ גזר, רוצה צאן בעל חל"מות, שהפיץ במשך חדשים חוברות והר"צאות על הצלת האומה, הקמת הבית בן 12 הקומות וכו', אך איש לא שם לב לדבריו.

בו ביום החלו מזכירי מערכות הע"תונים לחטט בין ערמות הניירות שעל של-חנותיהם, כדי למצוא את התכניות של צפתי, שלא נתנה להן תשומת לב קודם לכן. בדרך כלל מגיעים לכל מערכת מאות מכ"תבים כאלה, מאת מאות נודניקים ומטרופים. אמנם אין שמים לב לכך, אם גם אין המכ"תבים נזקקים לשר לסל. עתה, לאחר שצפתי חזר לחדשות, מצאו העתונאים את ספריו

לופריות, בלטרסטיקה, ספרים קלסיים, ספ"רים ידועים ובלתי ידועים ואין אחד מאותן הסוג... אשר לנעלים - נאנחו רבים, נז'כרו בתלושים ובבלה. "בימי מצוקה כזאת", הפליט שם מישוה מתוך כאב (הוא התכוון לנעלים). עד כה לא קבעה המשטרה את מקור האש. קיימות שתי סברות: האחת אומרת, כי בחנות הנעלים, ואילו השניה - בחנות הספרים, שהשתרעה לאורך הקיר המערבי של הבנין בן הקומה האחת. האש התפשטה חיש מהר לאורך הקיר הסוגה לחצר וחדרה מבעד לגג חנות המכולת והלאה - לחנות ההלבשה מצפון. בחנות זו לא ניתן להציל הרבה. היא עמדה כמעט ריקה גם קודם לכן, אך הריהוט נשרף בחלקו, מצד החצר.

ככל שארכה הדליקה (הכבאים גלחזו בה בעקשנות), כן גדלו ערמות החפצים שעל המדרכה. קצין גבוה של המשטרה, שהגיע למקום וראה את הקהל הרב מסובב את השטח, הגיע למסקנה, שמוטב לשים עיין על כל החשים לעזרה (שמא יוסיף היצר הרע על הנוק). אך לפי כל הסימנים לא היה יסוד לחשש: רק צעירים אחדים עמלו והצילו את הרכוש. כל היתר, מאות אנשים, עמדו בצד ושלחו מבטי תוגה אל עבר המחנה, כאילו סוף סוף נודמן לראות משהו ההורג את השעמום. רק בדבר אחד שיתפו פעולה עם הכבאים והמשטרה: במ'תן עצות...

אשפה

המטרה בית הסוהר

בשבוע שעבר ניצח אברהם צפתי את בית המשפט, את שר המשפטים, את הממשלה כולה. במשך שנה רוצה צפתי לשבת בבית הסוהר, להישפט על מעשהו ואילו השלטון התח'מק ממשפטו ושלחו לבית חולי רוח. לאחר שישב בבית החולים בבתים למעלה משנה, התלקח ויכות עיקורוני: האם צפתי הוא שפוי בדעתו. והסוף: כבי' השופט ד"ר שילה קבע, שצפתי מבין את הנעשה ועל כן עמד צפתי שוב בפני שופט שלום ושוב יועמד לדין על מעשהו.

מעשהו של צפתי: חדרה לבנין הכנסת בתל אביב ("סן רמ"י) מזוין בתת מקלע ככוונה להתאבד לנגד עיני נבחרים העם, כמי'תאה נגד אדישות הממשלה כלפי תכניות המדיניות, ותכניות המדיניות של צפתי מהי'הקמת בנין בן 12 קומות, שבו ישכון משה'האומות המאוחדות, ועל ידי כך - מניעת האסון שעלולה להביא מלחמת עולם שלי'שית על ישראל. אולם בלשון המשפט והחוק נאשם צפתי ב"הפרת הסדר בלי'טיבה מספקת, הקמת רעש בכנסת ונשיאת נשק בלי רשיון".

תשבץ מס. 57

מאוזן: (1) הכניס את הג'יז לאולם הקונ'צרטום; (6) מרבים לנגן בו בכנסיה; (9) משקל הסוהרה בלבד; (10) חברת טקטי לטיולים בארץ; (12) העונה האפוריה; מחצית כדור הארץ; (15) בית'קה בת"א; (17) שורה; (18) שבלת בשלה; (20) ישר; (21) לאן; (22) מלך הבשן; (23) ציקוריה; (25) תעלת שופכין; (27) מתנה; (29) דורש קרבנות אדם; (31) שיטה; (33) אדום; (35) אבי "רותי"; (38) עונת הרהצה; (40) ישן בחורף; (41) גבעה; (42) עיר במצרים; (44) מסייה וורוד; (46) סוציאליסט איטלקי; (47) מקנה זכויות לעובד; (49) יחידת חשמל; (50) לוקח חלק; (51) בד לפיגמות; (53) כלי קבול לנוולים; (54) המכונה "אבי הסימפניה"; (55) מחבר המוסיקה ל"הנסיך איגור".

מאוזן: (1) שמו הפרטי של מחבר "שירת האדמה"; (2) חרמון; (3) זכות המדינות הגדולות באום; (4) מסמר; (5) תנועת השח'רוך הלאומית הראשונה בארץ בזמן החדש; (6) אחת מגורות הנחשים; (7) סופר הרפתק'אות; (8) קומפוזיטור רומנטי; (11) צבע בגדי המלוכה; (13) ארץ באפריקה הצפונית; (14) גבור קדום; (16) מערי הפלשתים; (18) מיינסטר ההנהגה בצרפת; (19) הקונסול האנגלי; (24) עצמות הגוף; (26) סדק בנין;

54x54 crossword puzzle grid with numbers 1-54 indicating starting positions for words.

(28) תאר הודי; (30) מתנת יעקב ליוסף; (32) בית מלון בתל אביב; (34) הלס; (36) זמר רוסי מפורסם; (37) כלי מיתרים; (39) מרוחות השמים; (43) מדת נוזלים; (45) מארבעה המינים; (46) כינוי הספרותי של "הזקן"; (48) סגור; (50) סופר אירלנדי; (52) גר; (53) עמוד שערה.

פתרון תשבץ מס. 56

מאוזן: (1) שחמט; (5) מקפצה; (10) גשום; (12) לסו; (14) את; (16) מבחן; (18) גו; (19) מאמר; (21) פורמזה; (22) נוי; (23) זיף; (24) מי; (25) מטאור; (27) צור; (30) בשל; (31) מעתיק; (33) סף; (35) שקד; (36) צרי; (38) יוקהמה; (39) כהנה; (40) פר; (41) חלדה; (43) פי; (44) גיד; (46) הרגל; (48) מטסיר; (39) שנון.

מאוזן: (2) חג; (3) משמר; (4) טוב; (6) קל; (7) פסימיות; (8) צו; (9) נאמן; (11) מחפיר; (13) מזהיר; (15) תאום; (17) נוף; (18) גזום; (20) מייטב; (23) זול; (26) אשכולית; (27) צעד; (28) רוצה; (29) פטי'פס; (31) מקהלה; (32) קרנף; (34) פור; (35) שמח; (37) יהיר; (39) כהגן; (42) דרש; (44) גס; (45) יד; (47) לו.

פרסים לפותריו תשבץ מס. 55: עליזה צוחניקוב, רחי העבודה 17, ת"א. יעקב אוליבר, פ"ת, יעקב שטרן, קרית חיים.

1984 (160 ע') - גיורג אורול - פלט 300 (פרוט)

ספרו של אורול, בריטי בן 46, שמת בשנה שעברה, אול בלונדון מן השוק תוך שעות. באמריקה נמכרו למעלה מחצי מיליון עותקים. בישראל אולה המהדורה השנייה.

המעטפה האמריקאית של "1984" מספר 6079 ר"ח

כל קורא הרגיש, כי ספר זה, הנוטע מועקה איומה בלבבות, הוא אחד היצירות הגדולות של הדור. לא מבחינה ספרותית: ערכו האמנותי של הספר אפס. אורול לא ניסה לצייר בני אדם. הוא ניסה לתאר את סיומו ההגיוני של התהליך, המוביל כיום את העולם למשטר טוטאליטרי. העובדה המדכאת ביותר - אורול לא המציא דבר, רק צירף יחד את השיטות הקיימות, במדינות השונות.

וינסטון והאח הגדול. העולם מחור לק לז' מדינות ענק (המסתמנות כבר היו יום) : אחת מקיפה את אנגליה ואמריקה (אוקיאניה), השניה כוללת את ברית המועצות ואירופה (אירואסיה) והשלישית את המרחב הסיני (אססאסיה). בכל שלוש המדינות קיים משטר טוטאליטרי קיצוני, כש-ממלגת-שטלון של מעוט קטן שלט על כל שטחי החיים, משפחת פולחן מנהיג (האח הגדול), אשר אינו בטוח אם הוא קיים בכלל, יוצרת שואה מטורפת למות תרת בוגדנית, שאורגנה ע"י הבולשת עצמה, חודר לכל חדר באמצעות הטלבויה הפועלת בשני הכיוונים.

כדי להצדיק את דיכוי ה"פרולטריון" חסר הזכויות - רוב רובו של העם - לוחמות 3 המדינות בניניהם מלחמת-נצח. שטח המריבה : המרחב הרביעי, הכולל את אסיה הקדומית ואפריקה. וינסטון סמית, מספר 6079, הוא פקיד קטן ב"מיניסטריון האמת" של אוקיאניה, שתפקידו לזייף את מיסמכי ההיסטוריה ב"התאם לצרכי השעה, ולהפיץ את שלוש סיסמאות המפלגה : "מלחמה היא שלום ! תרות היא עבדות ! בערות היא כוח ! מל" בד זה, וינסטון הוא חבר במפלגה החיצונית (השניה במעלה), אך בלבו מכרסם הספי הוא תוטא את החטא הנורא ביותר - קיימת בו שאיפה לחיות חיים נורמליים. אחרי שנפרד מאלשתו, שיתרה לפי פקודת המפלגה על כל תחושה מינית, הוא מת געזע למעט אהבה.

אהבה במחלת-תרת. הוא מוצא את מבוקשתו בדמותה של יוליה, נערה שחורת שעו ולבנת גוף, חברת "הליגה למלחמה במיני" היא מגיבה לו פתקה "אני אוהבת אותך", נכנסת אתו ליחסים מיניים אסורים. השנים מגלים את לבם לאיש המחותר, שהוא גם מנהיג הבולשת. הם נאסרים, וינסטון עובר את כל שלבי העינויים של "משטרת המחשבה" מכלי להישבר. לבסוף הוא נשבר בעינוי האחרון : בחוד 101 עומ' דים העבדושים לאכול את פניו והוא מאבד את צלם האדם, בבקשו להעביר את עונשו ליוליה, אוהבתו.

הוא מוצא לחפשי, והופך לבורג תקין במשטר, היודע כי 2 ועוד 2 הם 5 והאוהב את "האח הגדול". הסיום הוא, אולי, הדבר המעורר היחיד בספר. כתארו את גיבורו הנשבר ע"י עינוי גופני, משאיר אורול פתח קטן לתקווה, כי אדם חזק באמת, המתגבר על כל העינויים הגופניים (כפי שעשו אחרים מאנשי המה-תרת בארץ) לא יישבר ע"י המשטר.

נדודגל

מנת צנע

לא חסרו רגעים הומוריסטיים בתורות "הדרבי" התלאביבית בין "הפועל" ו"בי-תרי". חורים והחסאות עפו על ימין ושמאל והכדורים נדבקי לקרחת השחקנים הותי-קים (3 קרחת מבריקות) ואף הסתככו ב"רגלים. הבדיחה הגדולה ביותר היתה תגור בת העתונות על משחק זה : העתונים אר-הדים את "ביתר" חורו והדגישו את השער, שנפל כתוצאה מקרית של התפרצות-פתע, ואילו העתונים המחבבים את "הפועל" ראו בשער פרי בשל, הנובע משורת גיחות. הנו-רל העיזור או הכדורגלים הפכחים משמ' שים בערבוביה. היא עובדה היא "הפועל" וזה בראשון מבין שני משחקי הגביע בש-לב המאוחר (הדבר התחיל עוד בשנת 1948 !)

גיום מוגבר, קואליציה רופפת. לקראת הפגישה בין שתי הקבוצות התכוננה כל קבוצה בדרך המיוחדת לה. שחקני "הפועל" התאמנו על מגרש המדושא ביפו, בהנהלתו של סקלי, והיו בטוחים בעדיפותם על המדע להתמצאותם על המגרש הגנתם. הבית-רים לא סמכו ביותר על כוחותיהם, אם כי הקבוצה היא בסיומן של עליה, והכ-ריוו על גיוס כללי במדינה. שליחיהם פנו לנתניה ומשם גררו את מאלר - אותו שחקן שהיה רק לפני זמן-מה במלואים של "ביתר". עיר-היהלומים לא הספיקה, ואס-המושבות העניקה את הכוכב השני - צוהר. קבוצת "מכבי" פתח-תקוה תרמה ברצון את צוהר למאמץ המשותף, אך כל זה לא הספיק. הכוכב האמתי נמצא במור-עזון קרוב ל"מצודת-זאב" (מועדון ביתר) - מועדון מכבי תל-אביב. המגן הימני, יצחק שניאור, התאים לקבוצה, ושחרר את הסטופר השני של הקבוצה - יצחק גמ' בש. מי שהורמן לקפה של חברי "ביתר", הושפע ביותר מהרות המלחמתית והנכר-נות הנפשית. השוער נמצא מבין העולים הסיניים, והתפקידים היו שונים : שוער ב"ת"ר - קצנופולסקי - הוא שחקן מוכשר בכדור עף בעוד, שהמגן יום-טוב ידוע כ"מתאגרף חוקפני.

הצניצרות ותופים. מחצית הרבכה שהקיפה את האיציטיון הגרוע בתל-אביב, חתה ל"דרבי" מותח ועשיר ברגעים דר-מיניים. נועל בית-רי, על תלבשתו, הביא עמו חצוצרות ותופים, כדי לבשר בעולם הכדורגל על הנצחון. הקהל הרחב גלה מדה רבה של ענין והוכיח אמת ישנה : הקבוצות המקומיות עלולות לעורר מתה וענין, ואין הכרח דוקה בקבוצות מחוץ-לארץ. ההתחלה החמה זכתה לתשואות, אך הרוחות הצטננו אחר עשרות רגעים. הרוח העזה הפריעה לשתי הקבוצות, אך מי שת לבו במשחק גביע לרוח וקור ?

יעקב חורוב, שוער נכונות נפשית בקפה

עשרה צללים, לכדור עגול.

אין זה דרבי קלסי, אך למרות הכל פגישה בין שתי יריבות מושבעות מהוה חוייה. האוהדים הדבקים ערכו חשבונות מדויקים של כל הפנישות בין שתי הקבוצות וסכום ההימורים עלה על סכומי הכסף, הנהוגים במשחקים בינלאומיים. המתח נעדר מחויה זו מסיבה אחת : יכולת אפסית ביותר של עשרת החלוצים, שלא ידעו להשתלט על הכדור ולהחדירו כמה פעמים את ההרכב, אך כאשר חיים גלור הצליח לנגוח בכדור ו"ל-כד את שער הנצחון. כאשר ראו מאמני שתי הקבוצות, כי העגלה מתנהלת בכב-דות, החליפו כמה פעמים את ההרכב, אך גם זה לא הועיל. האיציטיון מפריע לפתח. משחק משוכלל ויולי, הדרגה היתה ירר-דה ביותר. אין דורשים, בדרך כלל, ממשחק גביע צירופים טכניים והברקות חיצוניות, אך לכל הפחות רוצים לראות גולים. והפעם ניתנה מנת צנע.

סניס-שולחן

מנה ללא צנע

כן נוסעים, לא נוסעים - הכל מעורפל ובלתי-ברור, אך בינתיים מתמודדים בתחרויות מבחן, כדי לנסוע. כל תשעת הגב-רים התכנסו באולם הצר של "מכבי" תל-אביב, כדי להלחם ולזכות בזכות לאכל תפריט שלא לפי מתכונת צנע. הקרבות בין ארבעה חברי "הפועל" (שטרנר, לור-ציאנו, קראוס ובסרגליק) וחמשת שחקני "מכבי" העדיפים (פינקלשטיין, ורדי, פפר-אום, פינברג והלוי) לא משכו קהל רב חוץ ממספר שחקנים מושבעים.

הפספורטים נשרפו. העבודה הש-חורה של סידור היציאה הוטלה על צ. דויטש - בא כוח ההתאחדות לטניס-שול-חן בישראל, והוא כבר אסף את כל ה-פספורטים של בעלי הסכויים. אך בינתיים התערב הגורל בדבר והפספורטים של כל המשלחת נשרפו ביחד עם נעלי חנות הני-עלים "בני" בתל-אביב. עתה נשאר למארג-נים להוסיף ולעמל כדי להשיג את הפספור-טים, רשימות היציאה, המטבע הור וכל הכרוך ביציאה בימים אלה לחוץ-לארץ. ה-מטריכה הכבדה שנערכה, כדי לקבל את רשי-יון היציאה, לא התנהלה לפי כללי ההגיונות הספורטיבית.

"הוא במוח - ואני לא". בין טני-סאי השולחן של "מכבי" פלסו דרכם פינ-קלשטיין ורדי ללא מאמצים מיוחדים. השחקן הצעיר הלוי לא השתתף די צרכו, כך שסיכוייו לנסוע היו קלושים ביותר. אך הכדור-הלבן משנה את מסלולו וכן יצא שהלוי הצליח ביותר במשחקו נגד ורדי ועמד לחסלו. המשמעת הקבוצתית מנעה בעד הלוי לנצח את יריבו והוא הוכרח לוותר בצורה בלתי-ספורטיבית כלל ועיקר ! לאחר ישיבה משותפת של המחלקה לתרבות הגוף ובאי כוח מרכזי "הפועל" "מכבי" והתאחדות הספורט לחובבים, נק-בעה נבחרת ישראל : גברים - פינקלשטיין, ורדי, פפראום ("מכבי") וקראוס ("הפור-על") והגברות לייפניק (מכבי) וגולדמן ("הפועל"). הכל תלוי עתה במשרד האוצר...

סניס

הכסף לא הספיק

הכסף הוא שמן לכל מפעל, וספורט אינו יוצא מכלל בדוק זה. משחקי גביע "דייויס" בטניס משמשים מאז זמנמוד מד-הכות, ומבחן בינלאומי ליכולת הקבוצתית של שחקני הטניס בעולם. השנה משתתפים בסדרת משחקים אלה 26 ארצות, אך מקומה של נבחרת ישראל ייפקד, מאחר שלא הס-פיק הכסף כדי לשגר נבחרת. הנסיון ש-נרכש במפעלים בינלאומיים שקול כנגד הר-בה נמוקים ואין פלא שגרמניה ויפן נוט-לות חבל במשחקים.

באיזור האירופי התחרנה הארצות : גורבינה ומצרים, גרמניה ויגוסלביה, הו-לנד ומונקו, שוייץ ולוקסנבורג, פינלנד ובי-רזיל ; בריטניה, דרום-אפריקה ואוסטרליה נכ-נסו, ביחד עם 8 ארצות נוספות, לסיבוב הבא. באיזור הצפון-אמריקני מתמודדות ה-מש ארצות : אמריקה יפן, מקסיקו וקנדה. הארצות בעלות הסיכויים נשארות אוסטרי-ליה, המוזיקה בגביע, וארצות-הברית.

רקטה גסי' 6

סנסציה גדולה כזו עדיין לא נשמעה בי-עולם הספורטיבי בכלל, ובספורט-הלבן בפי-רט במשך זמן רב. טניסאי צעיר כמעט, בלתי ידוע, שבא מארצות-הברית, כבש את כל כותרות מדורי הספורט, גם בעתונות השמרנית ביותר. בפעם השלישית, במשך 43 שנה, זכה שחקן טניס אמריקני בא-ליפות האוסטרלית בטניס. ההפתעה גדלה שבעתיים, מאחר שהטניסאי האוסטרליים זכו השנה בגביע "דייויס" והתכוננו לאליפות בארצם, אך הם לא התחשבו ב...

דיק סביט (23), הנחשב רק כרקטה ה-ששית (יש סוברים : השביעית) והכה את שני הטניסאים המעולים ביותר באוסטרליה : פרנק סדג'מן וקאן מק-גרגורי כדי להשיג את הציונותיו נצח גם את השלישי בין הטניסאים (ג'והן ברומביץ'), שהביאו את גביע "דייויס" לאוסטרליה. בשנת 1951 נוסף השלישי לרשימת הגדולים, שזכו בא-ליפות אוסטרליה : בעל ידה-פלא - דון באדג' (1938) ופרדריק אלכסנדר (1908). האדם שתמה פחות ביותר מהסנסציה הי-תה - אמו של סביט. בני-ג'רסי הפליטה אמו של האלוף : "לדיק היה מעט מדי זמן, כדי להתאמן ברצינות, בהיותו בבית הספר. עד בואו לאוסטרליה לא היתה ביו אפשי-רות רצינית להתקדמות."

ליטושי. דיק היה במיטב כוחו הפעם. יחד עם אלוף ארצות-הברית, ארט לארסון, ערך מסע שנמשך חודשים בנקודות ישוב

דיק סביט, אלוף צריחה לעבר היציע

מרוחקות. לארסן (25) הפתיע את כל רו-איו, והקהל הרב שנהר למגרשי הטניס לא שת לבו לטניסאי הצעיר - חברו, במשך ה-מסע נפגש הזוג האמריקני באחד השחק-ניים הותיקים - מאמן טניס מעולה - אנדריאן קויסט. אנדריאן זכה שלש פעמים באליפות אוסטרליה ותרת חלקו לזוכיה בג-ביע "דייויס". במשך 14 שעות של אימון יידותי שיפר האוסטרלי את סגנונו של האמריקני, לטשו וחיזק את מכות-הפתחה שלו.

"ההודמנות הראשונה". העתונות האוסטרלית קשרה כתרם לראשו של האי-לוף האוסטרלי בן-אמריקה וציינתהו כ"אחד השחקנים המעולים ביותר בעולם. ליד הקו, בעל רוח קטלנית ומכת-גב" הנודת, שלא נראתה מאז זכה באליפות, בשנת 1938. כיום חפצו לשמוע את דעתו של סביט, אך הצעיר שלא שמע את דברי אמו הביע את דעתו : "מוג האויר בבית הספר שבו למדתי, היה חרפי מדי, כדי לשחק טניס ווהי ההודמנות הראשונה להתאמן כראוי". כאשר הלך לדיק נתגלה האלוף האמריקאי - ארט לארסן - כסקעת-עצבים. הוא לא שלט בעצמו וחזר למחזה של העצבנות. הקהל צעק בבזו לעבר האלוף, שלא ידע להפסיד בכבוד והוא לא התבייש וצרח לע-בר היציעים : "אני חושב כי הקהל כאן למטה מכל ביקורת."

ברימיה

הבעיטה לא הועילה

כשקם הרוון פוקס-סטרנינגייס מכורס- תו, במועדון וייט השמרני בלונדון ובעט באחוריו של שר-העבודה אניורין בואן (העולם הזה 693), הגשים אמנם את סיסמת משפחתו האצילה "מעשים בלי מלים", אולם לא עצר תהליך, שהיה למורת רוחו: עלייתו של השמאל של מפלגת הלייבור, אשר בואן הוא דברו העיקרי.

כשירדה המהלומה הגדולה על מאק- ארתור נודעוץו הבריטים: הגנרל הוא מחרחר מלחמה, המדינאים האמריקאיים היס- טריים, הם יגרמו מלחמה במזרח הרחוק והתיצאה תהיה, שאירושה המערבית תשאר בלי חיילים אמריקאיים, בלי הגנה, טרף לסובייטים המחכים להזדמנות זו. מצב הרוח הכללי לא השתפר כשנודע, כי מנת הבשר השבועית תוקטן שוב ותגיע עתה לגודל של קופסת גפרורים. השמאל במפלגת הלייבור הנהו אנטי- סובייטי מובהק, אך יחד עם זאת אינו נלהב לאמריקאים. טענתו: בריטניה חייבת להי- שאר צד שלישי, להטיף מתינות, לרסן את האמריקאים.

האופוזיציה. כך נמנע אטלי מגורלו של בן-גוריון.

בינתיים חל משהו גם בעם הבריטי, ה- מוכה שפעת. לפי מבחן גאלופ, תמכו בממ- שלה 46% לפני 4 חדשים, 43% לפני חדשים, 38% לפני שבוע. באותה תקופה עלתה התמיכה במשרנים מ-44% ל-51%.

צרכת

נשיקה בכסיות

באוגוסט 1950, עורך דוגלאס מאק-אר- תור סנסציה עולמית, כשטס לפורמוזה: הבטיח את תמיכתו לצי-יאנג קיי-שק המו- כה, בניגוד לדעת הנשיא טרומאן ושר- החוץ האמריקאי. אחרי התוצלות הדדית חוסל הסכסוך, ודוגלאס פנה לתפקידו הר- חוף יותר: הכנת האופנסובה הגדולה ב- קוריאה, שנסייתה בשואת ההתערבות ה- סינית.

באותה שעה סער בעולם ויכוח פחות חשוב, אך לא פחות מענין. כשחזר מאק- ארתור מפורמוזה, הביא עמו תמונה של ידיות: הגנרל הוקן מנשק את ידה של מיילינג, אשת צי-יאנג. התמונה פורסמה בר- חבי העולם (בין השאר בהעולם הזה 672). גדולי הנימוסין בעולם נדהמו: לא זה

דשה, שבע רצון, ציחה להרכיב את החותם הקיסרי (פרח כרוינטמום בעל 16 עלי כור- תרת), אחר חור ועיין בספרו האחרון, בו הוא מתאר, בהסתיעו בתמונות צבעוניות רבות, את 55 תגליותיו האחרונות בצמח- יית האוקינוס.

כשפארק, מלך מצרים, ארס לו את נרימן פארק, גילו עתונאים זרזים את נוכחותן של שלוש אחיות המלך, הנוש- אות שמות המתחילים ב"ס" המול של מש- פחת המלוכה - פאווייה, פאוזה ופאיקה, פרו בכך אות מכשר טובות לגישואיו העי- תיים של המלך.

ארבעה אנשי האוניברסיטה העברית: נורמן בנטוויץ' ויאן רובי, דוד וורנר בנטור ויאן סימון פנו במכ- תב למערכת "ג'רוסלם פוסט", תבעו גינוי

שלום רוזנפלד, עתונאי לגברת: זר פרחים

וחקירת מעשה הנקם הישראלי בכפר הער- בי שארעפט, ששימש מרכז מסתגנים לר- רום ירושלים, בו סוצצו שני בתים נהרגו תשעה ערבים.

כעבור שלושה ימים השיב סגן-אלוף יזהר הררי, החבר הפרוגרסיבי של חעי- דת החוף והבטחון, תשובה אישית, שסי- כומה: זה מעציב, אבל ככה זה.

שמשוון (הגיבור) אייון, גדל גוף וארוך שיער, הזכור מהופעותיו בארץ הגיע ללונדון, עורך שם "הצגות ברזל".

יגאל (משחרר הנגב) אלון, מפקד הפלמ"ח שהפך סטודנט לכלכלה באוניבר- סיטת לונדון, נתפנה לשעות מספר מלי- מודיה, הפסל אברהם מזינקוף מפסל את ראשו של אלון בשיש.

לא בדומה לב. גי, שנמנע מפירוט הר- צאותיו בשעת חופשתו (אתונה-אוקספורד -רבייירה), היתה ד"ר ארית סומרס- קיל, שרת החינוך הבריטית, בבורה לח- לוסין: "ביקרתי במצרים בלוית שניים מפ- קידי משרדי באורח הממשלה המצרית. הוצאות הנסיעה: 435 לירות, 5 שילינג ו- 6 פנס מוה, כרטיסי הטיסה: 400 לירות 5 שילינג, 6 פנס.

הוצאות אישיות: 35 לירות.

הקוניאק והדרכון

כאשר נפתח הדיון על הודעת שר החינוך, שהביא בסופו לנפילת הממשלה, חשב שלום (קראתי - רשמתי) רוזנ- פלד, כתבו הפרלמנטרי של מעריב, כי הממשלה לא תפול תוך שבוע הדיון. ארי- קנה גלי, מזכירו הפרטי של ראש הממ- שלה, סבר אחרת. התוצאה: התערבות.

ביום רביעי, בשעה ארבע אחר הצהרים, שעה וחמש דקות אחרי נפילת ממשלת יש- ראל השלישית, מסר רוזנפלד בקבוק קוגי יאק לגלי, שלח זר פרחים לרעייתו.

ישראל ישעיהו, חיכ מפא"י טרי, שהושבע לכהונתו ביום האשון של הדיון, ניצל את ההזדמנות, נשא ביום השני את נאום הבתולים שלו, הוחמא על העברית הנאה שבפיו עיי יז"ר הכנסת יוסף שפרינצאק, זכה ללעג מפי מתנגדו להשפעה בין התימנים, זכריה גרוסקא.

יצחק קנב, איש משרד העבודה ו- קופת חולים, שהושבע לכנסת שבוע קודם לכן, לא התמצא בסבך הפרוצדורה הפרל- מנטרית, יצא לחנות ספרים, רכש את ספר השימוש של סגן מזכיר הכנסת, אשר צידון - "הכנסת".

הרביזוניסט שהפך חבר הנהלת הסוכ- נות, והעומד בראש מחלקתה הכלכלית, מאיר גרוסקא, נפל קרבן לזייפני שטי- רות עשר הלירות.

כאשר רצה לשחרר חבילה ממשרד הי- מכס הירושלמי, הוציא שטר עשר לירות מאדים, נדהם כשהקופאי הודיעו, כי השי- טר מזוייף.

אחרי שכמה אורחים קבלו בעתוניהם על נסיעתו של נשיא המדינה, הד"ר חיים ווייצמן, לשווייץ להחלמה ולמנו- חה, בקיץ שעבר, החליט להישאר השנה בארץ.

אנשי לשכת הנשיא עומדים לקבוע את מעון הקיץ של הדי-ר ויצמן על הר הכר- מל.

אלוף משנה ד"ר חיים שיבא, ראש השירות הרפואי של צה"ל, שהפך מנהל כללי למשרד הבריאות, גילה השבוע עובדה מושכת לב אחיות לשירות.

הודיע: "אם את מחפשת בעל - היי אחות!" הוא הסתמך על חישובי סטטיס- טיקה, המוכיחים כי אחיות מקדימות להי- נשא.

פאול ס. פרנש, מנהל "קיי-ר" (חברה אמריקאית הדואגת להספקת חבילות מזון לארצות נפגעות מלחמה) שהה ארבעה ימים בישראל.

כשהציג בשדה התעופה לוד את דרכו- נו הכרסנתי, בן 160 העמודים, הסביר: במשך ארבע שנות כהונתו כמנהל "קיי-ר" הקיף את העולם שלוש פעמים, בנסיעתו של מיליון ק"מ, 51 פעמים מעל לים האטלנטי, ביקר ב-57 ארצות. אחר שהוסיפו תריסר פעמים 12 עמו- דים לדרכונו האמריקאי, הגיע לכלל רעיון: להקל על משטרות הגבולות -- סידר איני- דכס לתוכן הדרכון.

הקדילאק והפסל

סוחר טוקייני בישר להירוהיפו, קיסר יפן: הגיעה מכונית הקדילק, בצבע אפור-הדור, שהזמנה לפני שש שנים. הקיסר נטש את הסקרד שלו, בה נסע למעלה 15 שנה, ניסה את המכונית החד-

סלע המחלוקת: נשיקת-היד של מאק-ארתור

לאדון: מקטרת בלבד שהגנרל מנשק את ידה של הגברת, כשהיא לבושה כסיה לבנה, אלא הוא מח- זיק בידו השניה מקטרת וחובש את כובעו. כדי ליישב את חלוקי הדעות, הריים עתה הדוכס דהלויס מירפואה, חבר בן 66 של מיסדרה-הכבוד ומחבר ספר על גי- מוסין, את קולו:

"בצרפת יכול אדם לנשק או לא לני- שק את ידה של גברת. הדבר תלוי באופי- גה. כיום חורה נשיקת-היד למודה". מוסיף הדוכס: "הנימוס מחייב, כי המי- נשק לא ירים את היד המוצעת אל פיו, אלא להתכופף אל היד ויגע בה נגיעה קלה בשפתיו, זוהי צורה של הבעת כבוד, שיש לכבד בה רק אשה נשואה, לא קל לבצ- עה, ואין לבצעה ברחוב. בסלון מוטב לשי- מור גיסטה זו רק לבעלת הבית".

אולם מעיר הדוכס, "חוקי הנימוס אי- גם קבועים לנצח. אין מפקד יחידת-טנאקים יכול לפנות אל חייליו קצין פרשים ביי- מים עברו: "רבותי, הואילו נא לחזק את כובעיכם, יש לנו הכבוד להסתער על הי- אויב".

ומשבר האימון

רק המואריש חסר

הצופים שיצאי מהצגת הבכורה (הכפד 1909 פניצ'קובר מאת דוסטויבסקי, חציג אוהר... המחיו זב'ס פרופ' פ' ש ארף, תרגם נתן אלטרמן, ציירה גינה ברנג, 14.2.51) ה"ל גישי ודא' את אותה הרגשה השוררת בכתה, אחרי שהתמליל הנחשל, שבדרך כלל אינו יודע מה לומר, פצה את פיו ואמר זכרי טעם. המורה בולע את שארית החיוך המ' לגלג, שצמם קצת אשמים על שהפצו לצחוק. את עצמם כצד דבריו הלל מוגזמים, כדי לפ' צות, ובאמת, אולי אחרי שורת כשלונות גם הצלחה גיילה נראית כבלתי גיילה.

מי אשם בהצלחה? האולם נשאר את אולם, השחקנים אותם שחקנים, גם לפנים היו מחוות טובים, שהוכשלו על הבמה — וככך, מי אשם בהצלחה? כנראה הבמאי והמחזאי, בן ה-70, פרופ' פ. שארף (שביום את "הרביזור" בקאמרי).

פומה פומיץ (מרגלית) כועס על גיור אילאיץ (צ'חובל). במשך שבוע לא דברו איש אל רעהו. אנשי המשפחה עזבים וחרו גישים בחסרונן של פומה פומיץ, הזקן המתפנק, שהחליט כי לא ישלים עם גיור אילאיץ עד שהלזו יקראהו בשם התאר: הוד מעלתו הגנרל. גיור אילאיץ, מוכן לכל ובבלבד לא לקרוא לאדם בשם תאר, שאינו שייך לו. פומה פומיץ מטרטף קצת את אמו של גיור אילאיץ, ואחרים, וקונה לבם, הכל לצידו של פומה פומיץ. הקומדיה הופ' כת כמעט טרגדיה — גיור גודל הנפש, טוב הלב, מוקף-איובים ומחליט לעזוב את ביתו. או הוא, או פומה פומיץ. המשבד הל כשיגור מחליט לשאת את הנערה נסטיה, אהיבת נפשו.

ובאותו רגע מתחולל אחד המפנים הדיר סטייבסקיים: פומה פומיץ, שנחשב כל העת כטרטיף כמהדורה חדשה, רוסית, מת גלה את; שלא כטרטיף המוכן להרע לאחרים, כדי להיטיב לעצמו, גיור אילאיץ וכל המשפחה, וגם אלה שבנו לפומה פומיץ, מופתעים לגלות, כי פומה פומיץ, מוכן להיטיב לאחרים, בתנאי שיהיה ברור כי פומה פומיץ הטיב, הנפלא, הגדול, הכל יכול, הוא שקעה זאת. אך כל העת, בכל המעברים הקשים, שומר מגלית על הדמות האנושית המופלאה של הזקן העקשן, השולט בבית. הוא אינו עושהו מגוחך, בלתי שקול, דמות שכולה שחור, אלא דואג, כי האיש יופיע כמות שהוא במעט הטוב שבו, וברוב ההתפנקות והרדיפה אחרי תשימת לב, שלטון עריץ.

בשעה שמרגלית נשמר מפני הגזמה גם במערכים קיצוניים וקשים, כסורים אחרים (דבורה קסטנובץ, זיו פרפורט, יונה מרקוש ביץ) כנראה, כי אין דבר קל מאשר להיות רוסים על הבמה. תן להם להתרוצץ קצת על הבמה בלי סטופר (מזדמן), לספוח איש לרעהו על השכם, לצעוק בקול רם מעמקי הבטן, להגיד ה... הה... הוי... האח גברילה! ואילו היה אפשר להוסיף גם טוארישי אחד או שניים — והרי לפניכם טיפוסים רוסיים טובים יותר מאלה, שעצב דוסטויבסקי. נראה, כי אפילו הבמאי שארף לא הצליח להשתלט על תאורת הרוסיות הזו. לעתים מתחוללת ממש המומה על הבמה, ללא כל טעם, מלבד צריחות באוזן.

אבל מרגלית קובע את הטון המפתיע בסצינות המשפתחות המוצלחות. אחרי קר הינות של בוז ולעג, שהוא שופך על פללי המשרה, הוא יכול ליפול לפתע ארצה, להבק את רגלי פללי ולבקש ממנו סליחה ומחילה בנוסח רוסי נוגע ללב. היחידי שאינו נג' רר להשפלת צלם האדם, הוא: זבוקין — חלפה המשמש כל העת לך משפחה, והי פך דמות וזעמת נוראה ברגע שמנסים לפ' גוע בכבוד בתו.

הצופים בהצגה אינם יכולים לנח רגע ולהחליט, כי עכשיו יקרה כך וכך... בין התפאורות הנאות מהלכים גבוריו על דוס' טויבסקי ואצל אלה אין לדעת מה יקרה, מה ייעשה בעוד רגע. לרוב הם עושים את ההיפך מן המקרה. אם שר הגודל מחליט לגרש את פומה פומיץ מביתו, ברור כי בעוד רגע יפול לפניו וינשך את רגליו; אם פומה פומיץ יוצא מן הבית בקללות נמרצות ושבועות נצה, לא לחזור, ברור כי גיור אילאיץ ישאוהו על כפיים, וישקוהו, לפ' רצונו, ודקה יין מלגה. הקהל אינו מקבל מלגה, אבל הוא יכול להשתכר מן ההפתעות ומן העלבים העוים והנפלאים, משיא הצ' הי' יעצב.

סרטים

'יום אחד בניירוק'

המעשה הוא פשוט, למש בנלי, ומזכיר במידתמה את סיפור הלכלכית: שלושה ילחים, שאיתם עיגנת בניירוק, מקבלים חופשה לעשרים וארבע שעה. אחד מהם, גייבי (ג'ין קלי) רואה את תמונתה של 'מלכת היכבבת התחתית' הנבחרת את החדש. הוא משיבניע כי היא מפורסמת ונערצת על ידי כל העיר. למעשה איננה אלא רקדנית 'מזרחית' במרכז שעשועים.

'יום אחד בניירוק': הפגישה

באנו ...

אהבת מלחים ביבשה

... ראינו ...

שדושת הזוגות: האפי אנד

... נראינו ...

היא היתה בחורה מפתחת והם האמינו לה ונתנו לה תפקיד משה. היא הופיעה בתן לא תקחתו עמך בתפקיד הבת הלומדת בבלט. היא מופיעה גם בסרטים אחרים בתפקידים פטוסיים.

נראה כאילו המלך לא האיר לה את פניו לאמירתו של דבר, הסרה את נסיון המשתק את הבטחון. היא החליטה לרכוש תכונות אלו על הבמה.

כעבור שנים, כאשר חזרה להוליכרה, קבלה שוב עבודה בסרטים אצל חברת קולומביה בתפקידים ראשיים, אבל בסרטים מוסיקליים ממדרגה חמישית וששית, סרטים שאינם מוצגים מחוץ לעיירות הקטנות באי מריקה.

תפקיד משנה במצעד האביב, לצידם של פרד אסטיר וג'ודי גארלאנד משך אליה את עינם של אילי מסר. 'יום אחד בניירוק' כמובן זכה אותה בתפקידים נוספים, בתפקיד הנערה, המשתדלת לרסן את יצונה על ידי שקיעה בלימודי הטבע, ללא הצלחה, הפעם בסרטים מוסיקליים סוג אלה.

במקום משפך — מוחה. ארבע שנים למד ג'ין קלי את תורת המשפכים במכללת פוסיבלניה עד אשר, זמן קצר לפני שתעזרת הכגרות ותאר עוסף דין

מחייב, רדם, אלו, ג'ין קלי, או מילר, זלזל ונושית בטי גארט, פראנק סינאטרה

הסרט האפיוודי בוים בידי ג'ין קלי, בשיתוף פעולה עם הכוריאוגרף סטאנלי דונן, הוא פותח ומסתיים בנמל הצי. להט עוברת העלילה למקומות המפורסמים בניירוק, הרכבת התחתית, והמויאום למדעי הטבע, בו רוקדים הגיבורים מחול פריהיס טורי וגורמים להתמוטטות שלד דינוזאור ענק. כל אפיוודה מבוצעת מבוימת, מצד למח טובים טעם, שכמוהו לא נראה על הבד המוסיקאלי מאז מאקווקו השודד. משי קם של ששה השחקנים הראשיים הוא ללא רבב, ורוקדים, שרים ומקיינים בסרץ רב, בעליוות. הם משחקים 'אל תוך המצי' למת' — מטרם: לשעשע את הקהל. ויצליחים.

אחת עשרה וחצי. שלושה הווגות יוצאים לבלות בעיר הגדולה, אך בשעה אחת עשרה וחצי נעלמת אייבי; עליה להט ייצב במקום עבודתה והיא איננה רוצה שגייעי ידע מהו מקצועה האמתי. לבסוף הוא מוצא אותה והכל נגמר בכי טוב.

הסרט האפיוודי בוים בידי ג'ין קלי, בשיתוף פעולה עם הכוריאוגרף סטאנלי דונן, הוא פותח ומסתיים בנמל הצי. להט עוברת העלילה למקומות המפורסמים בניירוק, הרכבת התחתית, והמויאום למדעי הטבע, בו רוקדים הגיבורים מחול פריהיס טורי וגורמים להתמוטטות שלד דינוזאור ענק. כל אפיוודה מבוצעת מבוימת, מצד למח טובים טעם, שכמוהו לא נראה על הבד המוסיקאלי מאז מאקווקו השודד. משי קם של ששה השחקנים הראשיים הוא ללא רבב, ורוקדים, שרים ומקיינים בסרץ רב, בעליוות. הם משחקים 'אל תוך המצי' למת' — מטרם: לשעשע את הקהל. ויצליחים.

ראויה לציון גם אליוס פירס, המגלמת קאריקטורה מוגזמת במקצה, אך רבת חן והומור, של בחורה מכוזרת הכמחה לזכרים.

כמובן המערכת והנהלה: תל אביב, לחוב ללינבלום 12, טלפון 66765, ת.ד. 1367 / העורך: אורי אבנר / המו"לים: אברהם גורדון ושולם כהן / דפוס מ. שהם תל אביב, לחוב פז 6 / גלפוח: צינוקרפיה ארץ ישראלית בע"מ.

היו צריכים להנות לו, החליט שהוא רוצה להיות רקין מקצועי. כי ג'ין הצעיר הצטיין בקלות רגליים עוד בתינותו בגמנסיה ונחשב לרקדן הטוב ביותר בשכונה.

אחיו הגדול, פרד, פתח באותם הימים בית ספר למחול וג'ין הצטרף לחבר המורים כעבור זמן מה החליט להגר לניירוק, לברודוויי. שם הלך בדרך שללכו בה רבים לפניו: הגירה ממפיק אל מפיק, מבמאי אל במאי, הסתפקות בתפקידים קטנים, ולא לאט, העלית בשלב הפרסומת, המפתח את התצלחה.

לאחר תפקיד משנה אחדים, זכה קלי להצלחה רבה במחזה 1942 ג'ואי, בו אף רקל את הבלט המפורסם טבח בשדורה העשירית.

מלבד פרסומת הקניקה לו בברודוויי את אשתו, נסטי בלייר, וקניחה עצירה באה אליו לבקש עבודה. הוא היה זמן מה במאז במועדון הלילה, הוא נתן לה טבעת נישואין.

לאחר הצלחתו הגדולה על הבמה, היתה דרכו להתייבב פחותה לרוחיה, שנים אח' דות של שירות צבי ארצות הברית, בעת המלחמה, לא התישו את כחן מל רגליו: הוא חזר אל הבד וביקורות למת רפשי לעצמן לא רק שם של רקדן מצויץ אלא מוטיץ, שבתוך זמנו נעלב מלודו מה השתדלה וכפרויאודן (כשהאשת מושגת)

רעיונותיו היו שונים. התמנותו לבמאי מהווה שיא חדש בהישגיו של קלי. הוא הבוח החשוב ביותר בשדה הריקוד המודרני בוד, ומחזו מלא רעיונות חדשים, עוד באותו מסרטי הראשונים, נערת השעש השתל קלי לעשות את הריקוד, בפרט המוסיקאלי משהו שונה לחלוטין מן הריקוד על הבמה. דו הליט בסרטים מוסיקאליים, המספיקים אינם לרוב אלא קטעים מבוזמים בתיאטרון שהמצלמה רושמת אותם באולמות משע ממח, קלי הציג אל הבד את הריקוד הקולי נועי, המנצל את כל האפשרויות הטכניות של הסרט למטרות אמנותיות ומחזה על ידי פך אמנות חדשה, או לפחות, ענף חדש של אמנות המחול, דוגמה מאלפת: ריקודו בהריון השונן עם דמות מצוירת.

ביום אחד בניירוק מתעלה קלי על עצמו. ריקודיו (ובל הריקודים בסרט, בין אם הוא רוקד אותם בעצמו או לא), הם שלי, כי הוא הגה וחיבר אותם, עם סטאנלי דונן) הם מושלמים מבחינת התנועה, ומצולמים בנגישות רבה; הם משותררים מכל כבלים במתיים. התפאורה בהם מתחלפת בקלות רבה אך גם בגיוון רב, הגיוון שהוא קולנועי טהור.

קלי עוד לא אמר את דברו האחרון הוא עדינו צעיר ואף על פי שהוא עומד על פיסגת התהילה, אל פיסגת היכולת האמנותית בודאי שעוד לא הגיע.

במקרה

עיר במערומיה — ניירוק, ללא סרק, בסרט ללא ברוק, העשיר בהבדקות, המשטרה מחפשת את הרוצח, הבמאי את הקול מותה. בארי פיצ'גילד הוא שוטר טוב והאוארד דאף פושע רע.

ההגדה לבית פורסייט — סירוס החלף הראשון של הרומאן האנגלי הגדול, על אודות איריין פורסייט, נשואיה אהבהה האמיליגם. אומללים כמו כן: בעלה שהיא נושטת אותו; מאהבה — הנהרג בתאונת דרכים; הנערה, שאותו מאהב נגול מחיקה וועד אחרים; בנייהם: גאלטורתי והקלני

צ'מפיון — ספורו המפורסם והמצוי של רינג לארדנה על עליתו של בעל אגריף לירומי התהילה ביותר הבוקס, על גזיית חבריו ונידויה סרט אכזרי מהזריר.

פאביודה — הנצרות הקדומה בעליו של קארדנל (המחבר ריסון) ובמאי דני (בלאטי) תמונת הקמונים — חסובת ביותר שגראו על הבד מה שנים רבות.

אחיה ושקוב. כפר איטלקי שלו, ש הפך במה עוצבה חילל גרמני מיצא את המלחמה אהבה, פחות, יק, חצצרה, וס ים עצום.

הפולם הזה. מס. 666

אין תהיה כא פניאן!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!

אנה-יבילע!

אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!

אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!

אנה-יבילע!

אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!

אנה-יבילע!

אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!

אנה-יבילע!

אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!

אנה-יבילע!

אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!

אנה-יבילע!

אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!
 אנה-יבילע!